NĂM THỨ NĂM SỐ 134?

THỨ SÁU 23 NOVEMBRE 1934

Đuốc nhà nam

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOAN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.96

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO

MỘT NĂM	12$00
SÁU THÁNG	7 00
BA THÁNG	3 50
MỖI THÁNG	1 20
MỖI SỐ	0 06

BẠT ĐỨC SỮA HIỆU NESTLÉ PARIS

Sau cuộc kinh-lý miền Hậu-giang của hai quan Toàn-quyền và Thống-đốc

TRÔNG MỘT GIẠ LÚA hết bao nhiêu vốn ?

Vừa rồi quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc đề trọn năm ngày để đi kinh-lý miền Hậu-giang.

Mục đích của cuộc kinh-lý nầy là cốt để cho hai ngài thâu đáo cái tình ngụy cảnh khổ của nông gia điền chủ ở miền ấy.

Phải! Giữa lúc mà nông dân điền chủ đương trông mong Chánh-phủ cứu ngày giải nạn cho họ, mà Chánh-phủ thì ngồi trên cao làm sao biết được hình tình của nhà nông ta hầu có thu phương liệu pháp để ra tay tế độ?

Bởi vậy, chúng tôi cho cuộc hành trình của hai ngài vẫn có cái mục đích hay, một là để cho biết cái tình cảnh khốn đốn cũng nông gia đến bực nào, hai là để cho thâu thập ý kiến chơn thật trong đám nông-gia điền-chủ đương thở than rên siết đó.

Tiếc mà đối với cái giá vốn trồng mỗi giạ lúa là một vấn đề tối quan hệ, quan Thống-đốc Pagès muốn biết ý-kiến của các ông điền chủ, mà mỗi ông điền chủ đều tỏ ý kiến khác nhau.

— Giá vốn trồng một giạ lúa bao nhiêu ?

Ông Trần-trinh-Trạch, hội trưởng hội Canh-nông tương tế ở Baclieu, và là một nhà đại điền chủ ở hạt ấy trả lời: Op,27. (1)

Ông Nhuận, hội đồng quản hạt và hội trưởng ban trị-sự hội hạt của Liên-đoàn nông-gia ở Baclieu trả lời : Op,45.

Bữa chiều hôm 13 Novembre, quan Toàn quyền và quan thống đốc đến viếng sở ruộng ông đại điền chủ Nguyễn-hữu-Trinh ở Soctrang, quan Thống-đốc có hỏi chuyện ông nầy rất lâu, thì ông đáp lại rằng :

Hiện giờ giá lúa Op.25 mỗi giạ sở lúa ông gặt được đem đến cho ông 40.000 đồng bạc huệ lợi, nếu trừ tiền sở phí trồng trỉa tiền lời về sổ nợ nặng ông vay để làm mùa màng và các sở phí khác thì ông còn lời được từ 12 đến 15.000 đồng.

Cứ như lời ông Nguyễn-hữu-Trinh đó thì giá sản xuất mỗi giạ lúa tất phải dưới Op.25, vì khi bán lúa Op.25 ông vẫn còn lợi một số tiền to tát kia mà.

Nguy thay! Quan Thống-đốc muốn biết cái giá sản-xuất (*Prix de production*) lúa bao nhiêu đáng tính ra coi thử với giá lúa bán bị sụt như mấy năm gần đây, nông-gia điền chủ ta có thể sống nổi với nghề nông hay không thể mà hỏi ý-kiến thì mỗi người lại nói mỗi khác, thì dẫu cho quan Thống đốc là nhà toán học giỏi đến đâu đi nữa cũng không thể tính ra được.

Hại nhứt là những câu trả lời của ông đại-điền-chủ Nguyễn-hữu-Trinh ở Soctrang, bên chi khi trở về Saigon quan Thống đốc mới tỏ cái cảm-tưởng lạc-quan với các nhà báo cũng phải.

Giữa lúc cả xứ đều than van cái tình cảnh ngụy khổ của nông-nghiệp Nam-kỳ tức là cái mầm mống của nỗi ngụy-khổ cả xứ Đông Dương, nhà cầm quyền cần biết cái tình-cảnh ấy và cần biết ý-kiến của dân người đương trông đợi cầu cứu, mà những ý-kiến đã thâu thái được lại không đúng đâu đâu hết, như vậy mà bảo nhà cầm quyền trù liệu phương pháp để cứu ngụy giải-nạn cho ta được sao ?

Cái hại là ở chỗ đó, mà cái hai nhứt cũng ở chỗ đó.

Trời ơi! giữa lúc nông-gia điền-chủ ở miền Hậu-giang đương nghiến ngào bằm bụng, đến nỗi chay không ra tiền đóng thuế, bị kho-bạc nhà nước làm khổ dễ nầy nọ, mà ông Nguyễn hữu-Trinh lại nói ông được lời từ 12 đến 15 000 đồng với cái giá lúa 0$25 một giạ, cái lời nói ấy có đúng không ?

Thiệng tà cũng không trách gì quan Thống-đốc Pagès nói rằng : hiện nay chánh phủ không biết làm sao tự cứu cho giá lúa lên cao được, chỉ có một nước là chờ thời cuộc ở bên ngoài đưa đẩy cho nó cao lên mà thôi.

Chúng tôi lấy làm lạ : sao ông Nguyễn-hữu-Trinh đã lời một số bạc to tát như vậy, mà sao ông còn là người trong những người được sở cho vay dài hạn (*Crédit à long terme*) thu xếp nợ nặng cho.

Một người điền chủ như ông Trinh, — nếu chúng tôi theo lời ông nói, — vẫn là một người biết làm có trong số điền chủ ở Nam-kỳ là hãy giờ. Chúng tôi tưởng quan Toàn quyền và quan Thống-đốc chẳng nên căn cứ ý-kiến của ông Trinh đó mà định đồn việc cứu ngụy giải nạn cho nông-nghiệp ở Nam-kỳ nầy.

Giá sản xuất mỗi giạ lúa bao nhiêu ?

Ông Trần-trinh-Trạch nói Op.27 ông Nhuận nói Op.45, còn ông Nguyễn hữu Trinh nói dưới Op.25.

Như vậy làm sao biết cái giá sản xuất ấy ?

Chúng tôi muốn tính thử ra đây, tuy không được đúng bịch chớ cũng không sai xít bao nhiêu.

Thử lấy tai người nông phu đem sức mạnh của mình mà làm mùa màng thì họ có thể làm được 3 mẫu ruộng. Theo các số thống kê, thì 3 mẫu ruộng ấy có thể làm ra được 180 giạ lúa (60 giạ × 3 = 180 giạ).

Với cái giá lúa hiện thời là Op.25 mỗi giạ, thì 180 giạ lúa của hai người nông phu ấy đã sản xuất mà bán ra thì được một số tiền là 45p. (0p.25×180=45p.00) Như thế thì cái giá vốn trồng lúa mỗi giạ là 0p. 25.

HOÀNG-TÂM

(*Coi qua trương 8*)

Cụ Phan-bội-Châu chỉ đương đau nặng

Bữa trước chúng tôi có theo tin đồn truyền ra mà đăng tin cụ Phan-bội-Châu có lẽ đã từ trần rồi.

Nay có tin ở Huế gởi vào cho hay rằng cụ chỉ đương đau nặng lâm thôi, xin chớ chư độc-giả hay lai như vậy.

Liên-đoàn thương-mãi và kỹ-nghệ Nam-kỳ nhóm

Liên-đoàn thương-mãi và kỹ nghệ nhóm hôm thứ năm rồi, hồi 9 giờ tối, tại từng lầu trên hết ở nhà hàng Continental.

Chương trình nghị-sự như sau nầy :

1-) Nhắc lại cuộc tiếp kiến của đại-biểu liên-đoàn thương-mãi và kỹ-nghệ Nam kỳ với quan Toàn-quyền Ngài đã ưng chuẩn cuộc tiếp kiến nầy rồi.

2-) Xem xét lại tình hình thuế sanh-ý mới.

3-) Trao đổi ý kiến về cái dự án cải cách lại cách thức tuyển-cử của phòng thương-mãi sau nầy.

4-) Nhắc lại việc quan Toàn-quyền đã ưng chuẩn cho Tổng cuộc liên-đoàn Nam kỳ tiếp kiến ngài,

5-) Nhiều vấn đề khác.

Trò đời...

LẠI LÔI RA MỘT CHỮ HIẾU LÂM CỦA ÔNG TRẦN-THIỆN-QUÍ NỮA

Từ khi người mình giao thiệp với người Tàu, người Pháp, quốc âm mượn tiếng Tàu, tiếng Pháp nhiều tiếng mà người không có ăn học bắt chước nói theo, nói trật vần sai giọng, nghe rất kỳ cục.

Tỉ như chú nhà quê, kia về nhà chồng lâm dâu, một bữa đi chợ sắm đồ Tết, mẹ chồng dặn mua nhiều món ; chị ta biết mấy món ấy nhớ được hết, duy chỉ có món « lạp xưởng » món nầy mẹ chồng dặn trưa mua cần, chị ta thuở nay chưa từng nghe tới cái tên nó, khó nhớ quá, nên đi dọc đường chị ta cứ lẩm bẩm lập đi lập lại nó hoài, trước chị ta còn chăm chỉ đó ý, thét rồi lãng trí quên đi.

Khi tới chợ, chỉ nhớ, quê ta bước vô tiệm chết, mua đủ món rồi, chỉ còn món « lạp xưởng », nhưng chị ta đã quên tên nó rồi, không biết gọi nó làm sao, ráng nhớ lấy được mà nghĩ không ra, sau tăng thế, chị ta mới nói với chả Chệt rằng :

— Nè chú, chả bán cho tôi một cân « lăng xít, lăng xẹt » gì đó.

Chú chệt không hiểu chị kia muốn mua món gì mà ở trong tiệm mình không có, đừng sửng sờ ngơ ngáo, nói lăng xăng lít xít lâm cho chị kia lại càng rối trí thêm. Những khách mua hàng cũng xen vô kể thêm một tôi, người bán một tiếng, kẻ định vẹo, người đoán phóng chừng, mới lại lâu chỉ kia mới mua được cân « lạp xưởng ».

Còn tiếng Tây, có nhiều tiếng nó bị minh thâu dụng nó hóa ra lai nghe cũng lực cười. Lúc Chánh phủ Pháp mới lập ở Namkỳ, có một ông đốc phủ chỉ biết ít tiếng Pháp mà ông ưa nói lâm, ông ấu trâu ngâm ngoám, cái lưỡi cùng ở nên nói trật lất. Một bữa ông đi viếng trường tỉnh. Khi ra vô ông đốc Tây đưa ông ra tới cửa, ông đi 3 gửa cái dường dài hai bên có trồng cây me, ông thấy những cây me bên nọ ý ma nói rằng : « Hèn chi trường nầy gọi là trường ri-me (primaire). »

Mấy anh đầu bếp của ông người Tây họ nói tên những món ăn nghe điếc cọc rặt ! Họ nói bít tết (bifteck) ăn với xa-lách-xơn (cresson), món cá chiên nước sốt bas-lon-nét (sauce magonnaise) Cái nước sauce « lướt lé » nầy ghê quá ! Lấy mỡ gì chấm nó mà nuốt vô nó dầm vào họng cho mà chết con gì !

Có nhiều tiếng Tây mà ông Trần-thiện Quí cũng hiểu mớ mớ như vậy. Hồi năm 1931, đương lúc trong Namkỳ có cuộc biểu tình nổi lên xôm nầy chôm kia muốn giữ trật tự vô trị an, quan trên ra lịrch cho lính bắn dăng giải tán những cuộc biểu tình ấy, thành thử kẻ bị thương người bỏ mạng. Mấy ông hội đồng quản hạt Annam thấy vậy nóng lòng mới lên viếng quan Thống-đốc xin nghỉ truyền lính ra rằng khi nào có cuộc biểu tình nhà chức trách chỉ lấy vòi rồng chữa cháy mà tưới nước hay dùng khí lâm cho chầy nước mắt (gaz lacrymogènes) mà giải tán thôi.

Mấy ông hội đồng Annam yên cầu với Chánh phủ như vậy là bởi mấy ông ngại rằng thà để cho người ta bị vớt hay xốn con mắt chầy nước mặt lát còn hơn là bị đạn mà chết uổng mạng đi. Bên Pháp thường dùng với rồng đăng giải tán những đám đông ăn do làm cho mất trật tự ở ngoài đường đi. Còn cái khí làm chầy nước mắt (gaz lacrymogènes) ở bên Hné kỳ Chánh phủ cũng thường dùng đặng giải tán các cuộc biểu tình, không khi nào có một người bị thiệt mạng.

Thế mà ông Trần-thiện Quí hiểu lầm lâm sao mà ông lấy cái khí làm chầy nước nước mắt (gaz lacrymogènes) nói cái khí làm cho ngột gaz asphyxiants), thứ khí nầy chế bằng thuốc độc, nó làm chầy thịt phồng da, lợi hại lắm, rồi ông đề tội cho mấy ông hội đồng muốn hại đồng bào ;

Viết đến khúc nầy, Đông-Giang sực nhớ đến câu nói của một vị quan lớn Annam kia hồi trước không rành tiếng Pháp mà đem nói lâm. Một hôm ông làm tiệc đãi mấy vị quan Tây, có đọn món thịt dê. Khách hỏi là món gì, ông trả lời rằng : « Lấy mẹn chỗ đó xiêng lấy da na bạp bỏ tây phết be be (Lui même chose chien, lui y en a barbe, lui faire be be nó giống chó mà có râu, nó kêu be be).

Ông Trần thiện Quí đã quả quyết rằng cái khí làm chầy nước mắt (gaz lacrymogènes) cũng giống như cái khí làm cho ngột (gaz asphyxiants), Đông-Giang cũng xin ưng, không dám cãi lông. Đông-Giang nhìn nhận rằng hai cái giống nhau cũng như dê giống chó chỉ khác nhau một chút là : cái khí làm chầy nước mắt nó vô phai, chỉ làm xốn con mắt một lát rồi hết, chớ khí làm ngột thì nó làm cho người ta hấi nó rồi phải hết thở ; trong trận giặc Âu Châu nó đã làm chết không biết là bao nhiêu chiến sĩ.

ĐÔNG-GIANG

Quan giám-đốc tài-chánh tới Saigon

Sớm bữa 19 Novembre quan giám-đốc tài-chánh đã đi xe lửa hành tới Saigon để đem trình quan Toàn quyền bản dự án về ngân sách Đông-dương năm 1935. Ngài ở đây không bao lâu, ít bữa ngài lại trở ra Bắc. Chừng đầu tháng tới ngài mới trở vô Nam để dự cuộc Đại-hội-nghị kinh-tế năm nay mở tại Saigon vào bữa 6 Décembre.

Máy bay binh ở Biên-Hoà bay qua Lèo

Năm chiếc máy bay thuộc đội máy bay Biên-hoà và ba chiếc thủy-phi-cơ thuộc đạo máy bay thử năm đã bay tới trường máy bay Vientiane vào khoản từ 2 giờ tới 4 giờ chiều.

Có đông người tới coi, quan Đốc-lý có mời các nhà máy bay ăn cơm, và sau đó có đi viếng Luang Trabang.

Vua Carol ngộ nạn xe hơi

Nạn xe hơi nầy có lẽ là vụ mưu-sát

Tờ báo *Journal* ở Paris ngày 20 Novembre có đăng tin ở Luân-đôn cho hay có một xe hơi đụng nhau trên con đại-lộ Calea Victoriou tại Bucerest Nạn xe hơi nầy xảy ra là vì có một chiếc xe chạy mau quá phép phải đụng mạnh vào một chiếc xe của vua Carol đang đi

Cứ như cách chạy mau của chiếc xe đó mà mọi người đã chứng thì cũng nên hơi nghi là một vụ mưu sát nhà vua. Chiếc xe phạm luật nầy sau khi đụng xe của vua thì cho máy chạy trốn, nhưng nhờ lính cảnh-sát bắt lại được.

May cho vua Carol không bị thiệt hại đến tánh mạng là nhờ người sốp-pho rất lanh lẹ nên cứu ngài khỏi.

Quan Toàn-quyền đi kinh-lý miền Hậu-Giang

(*Tiếp theo*)

Đến Tân-châu lối 9 giờ. Quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc bước vào nhà việc Long-Phú, ít phút liền trở ra, đi theo mé sông Tiền-Giang.

Quan Thống đốc Pagès liền hỏi quan chủ quận Sở tại sở ghe chài chở bắp đến đậu ở đây và giá thuế mỗi bao bắp là bao nhiêu.

Nghe hỏi đến gia thuế bắp, quan chủ quận luống cuống trả lời không xuôi (?) Không biết vì sao quan chủ quận ở đây không hiểu chắc chắn giá thuế bắp mỗi bao là bao nhiêu ? Khi ngài hỏi thêm đến gia thuế bắp mỗi một ngàn ki-lô là bao nhiêu thì quan chủ-quận cũng luống cuống trả lời không xuôi nữa. Có đều là hơn hết là quan chủ quận không hiểu sổ dân ở đây, nên chi lúc quan Thống đốc hỏi như vậy, ông ta phải hồi lại thầy Cai tổng.

Khi nói về vấn đề đời chầu thành Tân châu thì quan Thống đốc có hỏi ý kiến của thầy Cai tổng, mà hình như vấn đề nầy chưa giải quyết gì cả. Sự dời đổi chầu thành Tân châu là do nơi đất bờ sông Tiền giang bị lở và nước xoáy rất mạnh. Quan Thống đốc hỏi thầy Cai tổng rằng nước bắt đầu xoáy hồi năm nào, viên Cai tổng trả lời nước bắt đầu xoáy hồi năm 1932.

Kế lát hai quan Toàn-quyền và Thống-đốc đến viếng mấy cần phố vựa bắp và lúa ở mé sông.

Đại khái quan Thống đốc nói rằng quận Tân châu là một nơi tập trung các thứ bắp ở miền Hậu giang.

Đến gần 10 giờ hai ngài tới giả Tân châu, bước lên xe về Châu đốc.

Tại tòa bố Châu-đốc

Khi về đến tòa bố Châu đốc, quan chủ tỉnh Belisser và các quan chức sở tại đón rước 2 quan Toàn quyền và Thống đốc.

Trong hàng ngũ quan viên, ông thì mang rư bông Phủ, ông thì Huyện, Cai tổng, Hội đồng, mà ai cũng đều là Annam cả, chỉ có một ông mang mắt kiếng, mão sà rông, áo u ve, mang rư bông Phủ là người Mã lai thôi.

Tôi ngạc nhiên, đến khi ông Phủ Mã lai bước ra ngoài, tôi lại bắt ông thì mới hay ông là một vị Phủ Mã-lai đương nên, qui danh là « Danh-Suôn » Chúquận ở Tri-Tôn, cai trị dân Mã-lai quận đó. Ông Phủ Danh-Suôn nầy nói tiếng Pháp và tiếng Nam rất rành.

Như thế mới hay cũng có người Mã-lai làm quan ở xứ ta.

Dưới chiếc tàu Canada từ Bình mỹ đến Cù-lao-giềng

Đến 11 giờ trưa, hai quan Toàn-quyền và Thống-đốc đều lên xe hơi từ Châu-đốc chạy thẳng đi Bình-mỹ (Long-xuyên).

Đến nơi, giữa đường, ở mé kinh Long - xuyên — Châudốc có một chiếc tàu sơn trắng đã đậu chực rước hai ngài. Đó là chiếc Canada. Quan chủ-tỉnh Long-xuyên là M. Maillard đón rước quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc xuống tàu đi Cù-lao - giềng. Chiếc tàu mới sơn, màu đồng sáng ánh, chạy vụt quạt mạnh dưa mũi tàu chạy thẳng trên sông.

(*Coi qua trương 8*)

Bao Thiên-binh ở Saigon

Hồi lúc nạn kinh - tế khủng-hoảng chưa phát sanh ra thì khắp cả Đông-dương không có nơi nào để làm ăn cho bằng ở Saigon nầy. Công thương, kỹ-nghệ phát-triển, việc làm công cao, Saigon là một nơi tụ-hợp làm ăn của người tứ xứ. Gần như Luc-tỉnh, xứ Trung, Bắc-kỳ, ai nấy cũng đều rủ nhau rần-rộ đến Saigon mà tìm sanh-kế, hết thảy nhà tư bổn và nhà lao-động ai nấy cũng đều lộ nét vui vẻ tươi cười, thoả mãn hăng lắm.

Nao để mấy năm nay vì chịu ảnh-hưởng năng-nề của nạn kinh-tế khủng-hoảng, mà cái cảnh đảo nao-nhiệt, cái cảnh hoạt-động yên vui của Saigon, cũng như lần khói bủa, làn lửa biến mất vào cõi hư vô.

Ông-nhu thiếu hụt không thể duy-trì lại cái bân-sắc ngày xưa, các sở nhà nước phải bước lòng thải bớt những người giúp việc ra vô sở.

Hiểu tình bán lỗ, nhà buôn đóng cửa, phải mất, khánh tán, bao người giúp việc phải thất-nghiệp, đói rách, và gầy ra biết bao nhiêu mối tổng khổ đau đớn. Hiện thời bây giờ số người không may phải chịu cái cảnh thất nghiệp ở Saigon xấy đã thành ra một con số lớn, và tình cảnh khốn khổ trong thấy rất thảm thương.

Nạn khủng-hoảng càng ngày càng trầm trọng, đường sanh-kế càng ngày càng eo-hẹp, khó khăn. Một chủ lâm trồng mà có đến sáu bảy chục lá đơn của người kiếm việc dứt vào. Đau đớn nhứt là một chủ lâm lon-ton lương tháng 20 đồng mà có đến 6, 7 ông Tuấtbổn-xứ đến xin làm !

Cũng chịu thừng một số kiếp ấy, đạo « Thiên-binh » ở Saigon, càng ngày càng lung gia, và số người nhập bọn bây giờ đông đảo lắm, nhiều không biết bao nhiêu mà kể. « Thiên-binh » là nghĩa gì ? là một cái danh-từ mà người ta đùng để gọi là bọn người thất-nghiệp, lang bang, không có công ăn việc làm, không nhà cửa, không giấy tờ, không ... và bao nhiêu cái « không » « vẫn bây » khác nữa.

Vì sao mà có đạo « Thiên-binh » ấy ? Cứ như chỗ hiểu biết của chúng tôi thì số đi bọn người lang bang mà có đông đảo như ngày nay là vì nhiều nguyên nhơn trước Lết, hồi lúc trong nước chưa có nạn kinh tế khủng hoảng phát sanh ra, bọn lao động miệt vườn ruộng, rẫy bầu, Ở Luc-tỉnh, vì nghe người ta đồn đãi rằng trên Saigon là nơi phồn hoa đô hội, dễ làm ăn, dễ kiếm tiền, tội tình gì mà quanh năm cuốc thâng cày gian hầm mình ở chốn thôn quê đầu tắt mặt tối, cày sâu cuốc bẫm chi cho tân-toan lao khổ. Thế rồi một người buông cây quăng cuốc thử lên Saigon mà tìm kế sanh nhai. Gặp hồi Saigon đang trải qua thời kỳ thanh vượng, sung túc, nên anh nầy được đắc chí. Anh kiếm được việc làm, Anh sanh hoạt sung sướng êm đềm. Anh nhiễm nếp văn-minh Âu-Tây. Cũng chơi bời, cũng có « xì-nê-ma », cải-lương, coi đá banh như người sanh trưởng ở Saigon vậy. Lòng Anh thoả mãn, thế thôi. Sở phận Anh mấy năm bươn chôn cay cảm cuốc như trước nữa.

Thế rồi Anh có dịp trở về xứ quê cũ. Anh đem nhiều cảnh sung sướng của Anh ở Saigon mà điển giải cho anh em ở thôn quê nghe. Ở đời ai sướng, ai vui ai lạc không hàng kẻ nào muốn đại gì mà phải chan cơm, chan khổ, chịu đựng đường truân chiên. Vì vậy mà lời nói của anh ấy có cái mãnh lực phi thường, như quyến dụ, xúi dục bọn người lao động quê mùa lánh bỏ nơi thôn ổ, rủ nhau kéo lên Saigon mà tìm sanh kế, việc làm.

Hồi đầu đi ít, về sau vì thấy người nào người nấy lên Saigon mấn ăn cơ bộ cũng đều chạy làm, nên họ đón đầu rủm lên, rồi người quảng cáo kể quang cuốc rần rộ tựa lên Saigon không biết bao nhiêu mà kể. Mọi bọn Saigon, cũng quí chơi cho mà đề kiếm ăn được việc làm, tìm được đồng vàng chạy thì bao sao người ta không hám, không mến, rủ nhau đến Saigon mà cư ngụ, lập nghiệp làm ăn. Thế rồi người ta lần lần lẻ-non tay bạn thôn quê mà lên Saigon, một ngày một thêm nhiều.

Kịp đến lúc cơ nạn kinh tế khủng hoảng bao la thất nghiệp rất nhiều mà kể, trời là đất nhơ bong. Bây giờ bọn lao xoay đủ chi hướng Chân ngôn cải cảnh phồn hoa nào nhiệt rồi, bọn người không may bị thất nghiệp, ... anh nào còn có nhà cửa, chưa vợ con ở vườn ruộng, thì còn đi chui, còn có thể trở vào mà yên vui với cái cảnh nông lang ngày xưa. Trái lại, anh nào bị đầy là sẽ rất nhiều) chẳng may bị thất nghiệp, mà không có nhà cửa, không có gia đình hay người thuộc ở thôn quê, thì rất nỗi khó tâm của họ chẳng biết đến đâu. Không gia đình không ba con cơ bộ, vậy biết về ta bức với ai bây giờ, thôi thì tôn đầu hay đi, sống chết mặc kệ, và lại gặp phải cái khó cảnh như vậy thì dẫu có trường sanh bất tử như Cu Bành Tổ cũng chẳng ích gì.

(*Con nữa*)

Một nhà vua cũ nước Albanie bị trục xuất ra khỏi nước Norvège

Otto Witte, 68 tuổi, một tay đại phiêu lưu người Đức mới bị trục xuất ra khỏi xứ Norvège. Đông tuồng hát xiệt, sân sầu, buồn bông bơn Ai-cập, làm quan vô trong đạo quân Thổ-nhĩ-kỳ rồi trong cuộc chiến tranh ở Balkans Otto Witte lên làm vua nước Albanie. Nhưng Trị vì chỉ được có mấy ngày. Còn trong hồi đại chiến thì dư luận nghi cho ông vua nầy đã làm trinh thám cho Đức.

Xe đụng nhau

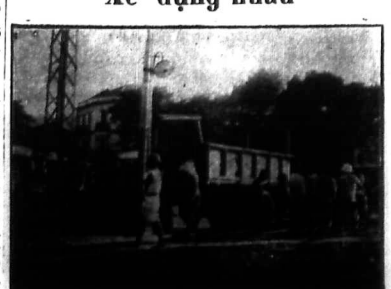

Đây là hình hai chiếc xe hơi đụng nhau tại góc đường Guynemer và đường de la Somme.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

CHẲNG tốn kém bao nhiêu

mà trị bịnh ho cách nào cũng phải kiến hiệu lập tức, ấy là thuốc

« CHỈ-KHÁI-TÁN HIỆU CON-BƯỚM »

Đà nổi danh tiếng khắp trong ba kỳ — Mỗi gói giá : 0$10

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG — 27 Bd Tổng-đốc-Phương Cholon. Téléphone 19

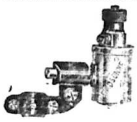

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ĐỒ ĐỒ PHỤ TÙNG

Vỏ Boyeux HUTCHINSON Course
Giầy sên SUPERB BRAMPTON
Moyeux, Super-léger course Chrômé
Đèn khí xe máy dầu hiệu WATSON-SIX
Sường xe đủ hiệu và sơn đủ màu
Xe máy hiệu thường bánh lớn (Confort)
Xe máy đạp bằng sên và xe hơi con nít đủ cỡ lớn nhỏ đủ màu sơn.

CÓ THỢ TÀI NGHỆ SỬA VÀ SƠN — Giá rẻ — ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN XE MÁY ĐẠP HIỆU

ALCYON

PHẠM - VĂN - BÁO
5, rue Carabelli—Saigon
(Bên hông Caffert đường Catinat)

Muốn chụp hình cho chắc ý khỏi hư, thì đây có máy hiệu LUMIBOX

này chụp bằng films 6×9 kiện đôi nhằm cách 2 thước, 5 thước và bao xa cũng được.

Toàn bằng loai kim obturateur để chụp chậm và mau 2 kiểu đã nhằm, 2 ống để chưa đứng, 1 sợi giây bóp.

Của hãng LUMIÈRE chế tạo dùng với Pellicule Ultra Rapide

LUMICHROME — LUMIÈRE — Films Lumière

TISSUS EN TOUS GENRES

TRINH PHUC-LỢI

FONDÉE EN 1896

7, Rue des Cantonnais (TONKIN) Phố Hàng Ngang, HANOÏ

Đồ mặt hàng TƠ, LỤA, VẢI

« NỘI-HÓA »

Chuyên môn bán Contre-remboursement khắp các nơi

Quý khách muốn biết giá hàng và mẫu hàng xin gởi thơ và đính theo timbre poste để trả lời

Saigon

Trạng sư Giaccobbi b trộm giấy tờ quan-hệ

Trạng sư Giaccobbi đậu xe hơi trước nhà hàng Catinat, ông bước vào trong, để mấy cái cặp đựng nhiều giấy tờ quan-hệ trên xe.

Đến khi ông Giaccobbi ra, thì cái cặp đã chạy đi ngã mất. Cái lẽ tên trộm nầy trường trong coi cặp ấy có tiền bạc nhiều nên mới dám đi. Trạng sư Giaccobbi đã đi cò bót liền đó.

Cholon

Vụ kiện già mạo nhãn trà

Tên Hoa-kiều Huỳnh-Nhơn ở Cholon muốn bán trà mình cho chạy nên dùng nhãn giống như hiệu trà của một người bạn kiều khác tên là Nghi - Chơn. Nghi-Chơn hay được liền mướn trường toà mua một ít bao trà về làm tang cớ. Trong mấy bao trà nầy, Nghi-Chơn nhận được vài bao gốc của tiệm mình, còn mấy bao kia thì trà khác lại dán nhãn của hiệu tiệm mình Nghi - Chơn đâm đơn kiện Huỳnh-nhơn bị phạt 50 quan tiền và gồi bồi thường 200$ tiền thiệt hại.

Trạng-sư Bézint bào chữa cho tên cáo và nói rằng nếu Nghi Chơn biết những bao trà bắt được đều của hiệu tiệm mình thì mấy bao kia mà dán nhãn giống như thế đã chứng là Huỳnh-Nhơn mạo hiệu. Còn bị cáo là Huỳnh - nhơn thì khai rằng vì dùng nhãn nầy trước hơn Nghi-chơn.

Vì vậy nên xá cô quyền dùng nhãn ấy. Trạng-sư Paris cãi lý cho bị cáo.

Toà-án phúc-án đem vụ nầy ra xử lại và tha - bổng Nghi-Chơn.

Luc-Tinh

BENTRE

Một cách kiếm tiền khôn khéo

Có một tên Hoa-kiều ít nhà ở gần Vom Bentre mới mua một cái bà làm bằng cây giấy để ở giữa nhà. Hôm rồi, một người lạ mặt bước vào nhà tên Hoa-kiều nầy và đi ngay lại cái tủ coi một hồi rồi thò tay vào tài mục cây ra mà đòi bắt tên Hoa-kiều nầy cùng tự Người ấy nói :

— Tôi là lính kín của nhà nước có bị mất cây giấy, nay tôi lại gặp cái tủ của chủ đây mà bằng cây giấy, thế là tôi phải bắt chủ mà giải đến toà về tội tàn cặp cây giấy của nhà nước.

Tên Hoa-kiều nghe người ấy nói thì sợ nên lấy ra 2op để lo lót cho người ấy được khỏi bị tù.

Lấy 2op, xài chưa đủ, ngày sau người nầy lại còn đến nhà tên Hoa-kiều mà hăm dọa nữa. Bất ngờ lính hay được vào bắt quách anh ta và xét mình anh ấy thì có giấy tờ gì chứng nhận cho anh ta làm lính kín cả, thế là người nầy là lính-kín giả nên phải bị bắt giam lau.

CHAUDOC

Thân phận con nhà nghèo

Hồi đêm 10-11-34 tên Dương văn Ký 31 tuổi lối 9 giờ nhà ngủ trên Huế (Ta-oan) lục tỉnh sắm sửa sẵn ở dưới bờ sông đi lên trên đầu có đôi 30 cái bao bố không. Vừa lên tới đường thì bị cước xe ngựa của Thương giáo H... ở làng Phú-Lâm chạy lên cán nhằm Tỷ té nhào xuống đất, trên xe rất mạnh, nên con ngựa đạp nhằm tay mình và gọng xe đóng vô trong ngực Tỷ bất tỉnh, nhờ lính tuần cảnh đem Tỷ về nhà thương, còn xe ngựa có tên đánh xe bị giam ở bốt cò. Tiếc lối quan thầy thuốc thì tên Tỷ bị vật bành chè và trong mình bị xe cán nhiều bành nên được nằm nhà thương. Sau khi vụ cán xảy ra cách 2 giờ đồng hồ thì Hương giáo H... đánh thằng đánh xe và xe ra khỏi bốt. Lối 6 giờ chiều ngày ấy thì quan thầy thuốc lại đem tên Tỷ ra khỏi nhà thương không cho Tỷ cầm nữa, ông nói rằng Tỷ không có bình tình chi cả.

Hương giáo H... là nhà quyền thế ở làm, Phú Lâm, sau khi nó lưng tên Tỷ rồi thì không thèm nói tới mẹ của Tỷ cả..... Hiện nay Tỷ về nằm nhà không cơm ăn không thuốc uống bao cô mẹ già nó cái khổ-cảnh nầy ai trong thấy cũng cảm tình thương lắm cho mẹ con tên Tỷ. Xin nhà chuyên trách ở đây can thiệp giùm cho nhà nghèo khó.

T.S.

MYTHO

Xin quản chủ quận Ambert ghé mắt

Chúng tôi nghe danh ngài là vị quan về tư chánh - trực, xin ngài tra xét giùm cái thơ lối gởi cho nhà báo tại nhà việc làng Bình-Đại, đem ngày 11-11-34 đến nay tôi vẫn hỏi lại nhà báo thì nhà báo không có đặng cái thơ ấy. Tôi ei sao ? May cái thơ không có chi quan hệ, nếu như nhân chi thơ gặp được có việc kín, của mẹ vợ con đau chết, thì kẻ gởi thơ phải chịu thiệt thòi vì nghiệp chăng ?

Chánh-Phó lập trùm thơ để liện bề thông tin lực, mà bọn lính thơ lại cướp tin đoạt thơ của người một cách tự do như thế sao ? Không phải tôi nói riêc mơ hồ vô bằng có đâu. Vì bởi tôi đem gởi tại Bình-Đại mà còn sự mất, may nhờ có thầy đội Đẹp thưa có mất thầy thông sao đó, rồi thầy biểu đưa cho bọn thầy xuyên ở lại nhà việc Bình-Đại.

Chúng tôi nghe dân họ than phiền bọn thường xuyên thường hay xé bao đoạt thơ của người vì mấy cái đó không có đóng bao (Recommandé) nên chúng ỷ vậy mới dám làm chuyện dã-man ; có ai hay biết đâu mà tiền thuê đầu có hiệu ra chúng đã lại thơ bao gởi lạc.

Bây giờ tôi mới rõ những tiếng than phiền kia quả thật đúng.

Vậy chúng tôi tin chắc và mong rằng sau khi bài nầy ra thì đến ngoài xin ngài cho điều tra từng trị bọn kia hầu làm gương cho kẻ khác. - Rất mong thay !

Phóng Sự V.L.

BACLIEU

Sư ruồi ro rất ghê gớm của đèn manchon làm thiệt mạng hai người, còn hai nữa gần chết

Gần một tuần lễ, tại rạp hát « Ông Kính » (Bacliêu), có hát triều-châu bên tàu đến hát người đi coi sáng đêm rất đông. Chết tiếu bây cuộc buôn bán đủ thứ, nhất là cháo (người tiếu gọi là Bê-Muối). Trong mấy quán cháo đều đăng đèn manchon thắp cho sáng mà buôn bán.

Bữa 15-11-34 tối năm giờ tối có một quán cháo trước nhà hát thắp đèn thứ nói trên đây coi hơi lu, nên chủ quán sai người làm công tên Kim Xịa vô bơm thêm Bương lúc bơm Kim-Xịa mể nói chuyện quên phức, hơi vô nhiều quá từng phà trên cái đồng thùng (Réservoir) vào 10 litres essence ra như mưa. Trong lúc ấy có tên Kiểm Xịa và tên Ngoánh đứng gần nấu sữa đèn bị essence dính nước mình như lăm. Cơn rồi hai người chạy bậy nhè bước ngay lò lửa đang đốt để nấu cháo. Ngọn lửa vô tình cho người bạc mạng bốt chạy thì tên Kim-Xịa và Ngoánh chạy tung ngoài đường ngọn lửa lên cao có một thước tây coi ra không khác nào con chuột bị nhúng dầu lửa đốt, rồi thì cho chạy coi thay mà đau lòng. Lúc ấy có tên Nia Chuối và Khiêu - Lân đến tiếp cứu cũng bị phỏng lửa gần chết. Bốn người nó phước đụ đầu chạy đến đường-Đường-Bạcliêu để điều trị, rạng mặt bữa 16-11-34 thì Ngoánh và Kim Xịa đều chết cả. Còn hai tên kia thì bịnh tình coi rất nguy.

Lúc lửa phát lên nó bỏi rằng, các cơ Tỉnh và các quan, trưởng có đàm hoả-hoạn đến chạy đến, tế ra tình là người ta bị (bà hoả) thiêu mà thôi.

Việc ruồi ro nầy thường có, vậy xin quí độc giả và xét đèn manchon nên cẩn thận đem mới được.

Vô Thành

CHAUSSURES NAM-NAM

Chế tạo, đo đóng đủ thứ kiểu mẫu giầy và Sandales tân-thời, hãy theo ý quý khách. Thợ khéo, dung cụ tối tân. Các thứ da màu đẹp bền giá hạ ooooo Nhận sửa các thứ giầy ooooo

Bán sỉ lẻ đủ thứ Légumes DALAT và hột giống : cải rau, bông ta Pháp Quốc mới lại thiệt tốt. Café pure đường sirop v...v...

157 rue d'ESPAGNE (gốc chám lớn)
Saigon — Téléphone : 794

Docteur TRẦN-VĂN-ĐỐC

CHUYÊN TRỊ BỊNH CON NÍT

86 rue AVIATEUR GARROS và 81 rue TABERT

— Giây thép nói : 618 —

SÁO - NHÂY

Bản Hộ [illegible] Huế [illegible] hát kim-cương [illegible] ngũ [illegible]

Hằng đêm tuần thứ chuyên môn về nghề mãi hột lin và làm các thứ Nữ-trang kim-thời. Bê khéo mà lại rẻ.

Mme TRẦN-KIM LANG
21, Amiral Courbet
(1330) SAIGON

Chuyên nghề đóng sách đủ kiểu và làm hộp bằng carton
Giá rẻ — Làm khéo — Lẹ đem

P. Ng. - văn - Châu
423 Boulevard GALLIENI — SAIGON
(en face de l'Ecole Primaire de Cây-Gõ)
(1072)

PHỐ

Mới sửa lại, rộng rãi và sạch sẽ giá thiệt rẻ từ 1$5 sắp lên.

Xin đến nơi nhà hội Vạn - quốc Tiết-kiệm số 26 đường Chaigneau Saigon

TỪNG LẦU CHO MƯỚN

Cho mướn một từng lầu (từng giữa) tại chợ ngành hàng savon Việt Nam, 146, Rue d'Espagne, sau chợ mới Saigon.

Muốn mướn xin hỏi tại hãng Savon Việt Nam, 40, Quai du Cambodge — Cholon. (1157)

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon-Corbineau
& E. P. Veisse
de 7 à 12 de 21/2 à 7
164 rue Pellerin Tel. 914

Muốn mua gấp

Một cái nồi Chaudière [illegible] hay cũ. từ 00 tới 300 litres Xin do Saigon auto 19 Amiral Roze Saigon. (1822)

CẦN DÙNG

Nhiều thợ đóng giầy thiện nghề. Hỏi tại 110 đường Cardinal Saigon. (1398)

Cần dùng

Người có đức tính hẳn hòi và thiện-nghệ đi cổ-động báo. Xin đến nơi báo quán « CÔNG - GIÁO ĐỒNG THINH » 3, đường Blanchard.

Giả hay thật

Gần đây phần đông báo thích đăng, đầu Cô-[illegible] đầu Cô là thứ đặc trị [illegible] thường rất hay, xác rất lợi, nhưng chúng [illegible] nhiều [illegible] Cô là [illegible] đó để bán tràn [illegible] nầy, nói người kia là giả cùng [illegible] là thật. Người nọ nói kia là [illegible] bán mình là hay, đó hay thật giả [illegible] phân kẻ chưa biết lấy làm phân [illegible]

[illegible] Cô là ông Lân [illegible] thứ Cô là [illegible] chứng [illegible] lắm, tôi chia đồng bào mình khỏi [illegible] giả kẻ đăng bán đúng nói [illegible] thật đúng, hãy mua lấy [illegible] xin giúp giùm người mình tránh [illegible] thường [illegible] người quốc [illegible]

D. D.

Giá rẻ

Sổ tương lai

Bịnh xổ ngày 25 Décembre 1934 KHÔNG BỊNH

Xin đến [illegible] Số độc đắc 8 000$ [illegible] phát cho trúng về một số đã bán ra.

Mỗi số giá là 1$00

CHUYÊN BÁN ĐỒ TRẺ EM CHỈ CÓ

MỸ-LỢI

48, Rue Vannier, 48
CHỢ CŨ — SAIGON

Đồ thêu nón, áo, quần giầy, [illegible]

Bố đồng, Ta hường đẹp.

Các thứ đồ [illegible]

(1266 A)

LẢNH NHUNG BÔNG

Giá cũ 5$00
Giá mới 4 50

TÔI XIN CHIỆU 1000$00 (MỘT NGÀN ĐỒNG VÀNG)

cho người Annam nào lấy cách khoa-học (démontrer scientifiquement) mà chỉ rẻ rằng có thứ lãnh đen nào tốt hơn :

LẢNH NHUNG
82, Boulevard Bonard—SAIGON
126, rue d'Espagne—SAIGON

Vì bán chạy lắm nên tôi sụt giá xuống

LẢNH NHUNG TRƠN

Giá cũ 4$50
Giá mới 4 00

HIỆP - THỊNH
N° 29 Avisteur Roland Garros
SAIGON
Sửa và sơn xe máy rất khéo có lãnh đồ xi ken và sửa máy hát máy đánh chữ và bán đồ phụ tùng xe máy làm kỹ lưỡng tính giá rẻ hơn các nơi
Chủ-nhơn kính-cáo

PHỤ-TRƯƠNG

Chớp Bóng và Kịch

Ngày 23 Novembre 1934

CÁC GÁNH HẤT NÊN CHÚ Ý
Đặp hát « THÁNH-TƯƠNG » đường Bonnard số 125 của ông Huyện Cẩn cho mướn mỗi đêm thường tính 30 $ 00, của đêm thứ bảy 40 $ 00
HÁT BỘ ANNAM
Ngày thường 20 $ 00 Ngày thứ bảy 40 $ 00
Biểu quí ông quí cô có cần đặng sân đặp nơi số 16, đường Lacoste như quí vị mướn trọn tháng thì rẻ hơn.

NGHỆ CHỚP BÓNG BÊN NGA

Anh hưởng tuyên-truyền của nghề chớp bóng

Bên Nga, chớp bóng phải theo khít với đường chánh - trị của chánh phủ. Một hãng quay phim không được theo ý riêng mà tự đặt ra các vở tuồng đâu. Chính chánh-phủ giao cho ý - kiến đại cương về các vở động quay thành phim để tuyên truyền một ý nghĩa gì, hoặc để đi tới một mục-đích nhất định nào đó.

Bởi vậy một phim nào đã làm hết nhiệm vụ của nó, đã không còn có ảnh hưởng thực dụng nữa hoặc ảnh hưởng của nó quá mạnh thì lập tức mấy phim đó phải bỏ đi không chiếu nữa, hoặc phải thêm bớt chăm chước để đạt tới kết quả đã định.

Thời kỳ phá hoại của cuộc cách mạng đã hết, tinh thần phá hoại các chế độ cũ không cần phải nuôi thêm.

Vì vậy mà những phim chớp các cuộc đổ máu, các cảnh xảy ra trong lúc đang phải đặp tan các phần tử xã hội dầu sang trước, cũng là các chế độ thành kiến cũ, các phim ấy ngày nay đã hầu hẳn hết rồi, hoặc đã thành những đồ cổ.

Nga hiện nay đang vào hồi kiến thiết, đang thi hành chương trình năm năm. Chương trình năm năm trước đã kết liễu, chương trình năm năm thứ hai đang tiến hành. Chớp bóng Nga lúc nay đã xoay cả vào mặt kiến thiết.

Tư tưởng làm lớn lao ăn liền với tư tưởng phát triển nông nghiệp đi tới cách tổ chức hợp lý; đầu đề các nhà chớp bóng thế giới bắt chước rất nhiều, nhưng ngày nay lan tràn quá cũng đã mất hết thú vị.

Nhưng Nga không phải chỉ tuyên truyền trong phạm vi Nga mà thôi.

Người những phim về việc kiến thiết tại Nga, chớp bóng Nga còn kiếm các vở mới để tuyên truyền về cuộc cách mạng thế giới nữa. Nay thử đem một ít vở mới chớp tại Nga mà xét coi tánh chất các phim đó ra sao.

Các vở mới

Có vở thuật theo cuốn tiểu thuyết *Acita* của văn sĩ Tolstoï. Trong đó bày ra một cảnh các nhà kỹ sư chế tạo một khinh khí cầu để đi tuyên truyền chủ nghĩa xã hội cho dân ở các xứ xa. Vở này xoáng lắm.

Nhưng vở chớp theo chuyện « *các sự phiêu-lưu của Gulliver* » thì rất hay.

Những anh lùn trong vở bỵ tức là đại-biểu cho bọn tư-sản. Bọn nầy như những cái máy vậy, cứ luân theo những lịnh truyền vô ý thức của một ông vua tối bại mà đi hà hiếp một dân dân lùn khác, rồi không cho họ được văn minh tiến bộ mở mặt mở mày. Chàng Guilliver, trường cột của chủ nghĩa xã-hội, liền giải thoát cho bọn lùn và tổ chức một cuộc mít-tinh đó tiên.

Đó là các phim tuyên truyền ra nước ngoài. Còn có phim mục đích để đánh đổ các tập quán xấu còn sót lại như đánh đổ các thủ cựu hủ lậu, hoặc tập tục xấu xa tại mấy nơi thôn quê.

Như phim « *luật lệ trong miền núi* » là các tập tục kỳ khôi của mấy miền gần núi Caucase một chàng thanh niên chịu súng bắt ngờ đặp nổ trúng nhằm em của người vị hôn thê mình.

Theo luật chế đó, thì người nhà của người bị thiệt-mạng phải bảo thù cho kẻ chết, bằng không thì mẹ người bị thiệt-mạng phải cho phép người thủ phạm được hưn vô đề hỏi của bà mẹ đó. Bà mẹ mà không cho phép, thì bà người phải đưng ra bảo thù, đánh giết người thủ-phạm. Mà đánh giết lại một nơi khác, chớ không được đánh giết tại trong nhà kẻ đã chết, vì như vậy là sái với luật tiếp rước khách tới chơi. Rồi cứ liên tiếp cuộc trả thù kia, hai họ cứ cùng nhau đổ máu không biết bao nhiêu trận.

Vở « đứa con của người » là chuyện một cô thiếu nữ muốn thờ cọi ai thương mình hơn hết, mới nói cho mấy cậu vẫn lập lịnh tới o cô rằng cô đã có mang. Trong số đó một anh *chuyên môn về nghề chữa rằng* qui trước mặt cô mà đọc những câu kinh về thần khô sở, về thần lâm điền, và cho rằng các tư-trường lãng-mạn của nước Nga hồi trước là xấu xa. Mới anh nữa, kỹ-sư về cầu-cống, ngân ngừ không giảm cười, mà chính anh nầy cũng đã làm cho một chi học sanh bạn của cô kia có chửa.

Anh thứ ba, học sanh trường lục lộ, đầu óc lộn xộn không nhứt định, yêu cô ghê lắm, nhưng yêu bằng một mối ái tình tuyệt vọng. vì cô có chửa, thì không sao chịu cưới cô về làm vợ được. Luận lý của vở đó là trong đoạn nầy: anh thứ tư, một người ở xứ Georgie, không kiểu cách chi hết, nhận cưới một cách tự nhiên cô học sanh đã có chửa với anh kỹ sư cầu cống kia và mời luôn anh tới dự tiệc cưới nữa.

Trong các trường học thì hay chiếu những phim nói về các công trình kiến trúc, về các cuộc diễn binh hoặc các máy bay lượn trên trời trong các ngày kỷ niệm. Cho coi như vậy rồi ra đầu đề cho về lại. Tỷ như biểu về chiếc tàu *Tchélionskine* đi trông biển tuyết hoặc chiếc máy bay khổng lồ *Maxime Gorki*, hoặc cho về một cảnh trong ngày kỷ niệm 1er Mai.

Có một tâm vở tức cười nhứt là tâm vở một ngày hội đồng nghệt, xa trông chỉ thấy một đám nón kết với một đứa nhỏ làm tuồi leo đứng trên vai chị nó, không chị nó cũng không cao hơn nó bao nhiêu.

Phần nhiều các phim hiện nay chỉ đem ngợi khen các cách tổ chức sự làm việc mới, bày tỏ cái hay của người làm việc hơn sự ăn không ngồi rồi của anh làm biếng. Trong phim « *Tình xứ các chị Along* » tả một chị vì chăm làm việc trong xưởng thợ mà chồng cũ trở lại thương yêu như xưa, còn một chị khác thì vì chỉ ngồi tơ tưởng suốt ngày trong xó nhà mà bị chồng không đoái hoài tới nữa.

Về địa vị của chị đờn bà kỹ-sư hiện nay tại Nga, chớp bóng cũng hay đem ra phô diễn lắm. Chị đờn bà kỹ sư, chị đờn bà chuyên môn, chị đờn bà nghiên cứu khoa học, chị đờn bà cầm một lãnh đạo nhà cửa đang trước mặt tôa nhà đang xây ra lịnh cho thợ thuyền làm việc. Theo sau chị kỹ sư đó lại có hai anh kỹ sư phụ việc, ngồi chỉ kia chỉ biểu cách làm thì gật gù! là phải. Chị viết loáy hoáy những chỉ đó không biết trên một miếng giấy nhỏ, rồi trước khi bước chân ra về, lại tới bắt tay thân mật với họ thợ.

Chị đờn bà kiểu đó ngày nay bên Nga đương chuộng để mong tô đẹp cho bà nhà vậy một ngày một đông. Chớp bóng chiếu các vai của chị luôn luôn trên màn chớp bóng, và hình của những chị đó bảo gồi cũng ra nhiều lắm. Chị không trang hoàng tô điểm chi, chỉ ăn mặc dày nón gần như đờn ông vậy, nhưng lối mặc cái áo măng-tô bằng da ở ngoài của chị thì coi gọn gàng đẹp lắm.

Chớp Bóng Nga một đôi khi cũng chớp tại cướp đường. Tại nay là tại con nít hà cách mạng mới nổi lên còn sót lại. Tại đó trong lúc lộn xộn chạy trốn, chánh phủ bây giờ chưa đủ sức trừng coi bắt bớ hết các cậu để đem về dạy theo khuôn khổ mới của nền giáo dục cách mạng nên tụi nó trốn tránh, nay thành một tụi cướp đường. Nhưng tụi nó không phải là tụi cướp chuyên môn mà là một thứ cướp tái-tử, một thứ cướp nghĩa hiệp, cướp những nhà không chịu nuôi cho chúng ăn, hoặc giúp tiền ít chút cho chúng xài. Các nhà quen thì không bao giờ chúng cướp hết. Có người giám giao cho một tên cướp vào hạng đó giữ nhà, mà nếu nhà ấy có bị cướp phá tức là bọn cướp nghịch với bọn cướp giữ nhà tới đánh, rồi hai bên đánh hơn thua, chớ không phải chính tụi giữ nhà cướp đâu.

Tụi cướp nầy cũng có một nghề nữa là đi dụ dỗ con gái rồi đem nhau đi sống lại nơi xa.

Bên Nga dân sự ưa coi chớp bóng lắm. Mỗi chớp bóng chiếu tới ngày. Cửa mở ra thì đã có những trăm người chực sẵn tại đó. Ai tới trước ngồi gần cửa thì được vào coi trước. Bi tới sau ngồi đợi sau thì phải vào sau. Trong lúc đợi được ngồi đờn ca tại mấy vô tuyến-điện gần liền đó. Tôi có quen một anh công dân Nga học giỏi lắm. Ban ngày thì đi làm thợ đào đất, ban đêm thì theo lớp học về điện khí. Còn bao nhiêu giờ rảnh là đi coi xi-nê-ma, coi hết nhà nầy đi qua nhà khác, tới giờ làm hoặc giờ học mới thôi.

Anh ta ưa đất tôi đi coi lắm. Gặp các phim tiếng Pháp thì anh lại dịch mấy cái đề mục cho công chúng nghe, khán giả rất lấy lòng và rất ngợi khen anh ta.

Người Nga cũng hoan nghênh phim chớp bóng của Pháp. Như phim *Carmain* kể chuyện một anh linh bị một anh quan vô chỉ huy mình bỏ buộc vợ anh ta để nài hoa ép liễu.

Carmen, vợ anh linh bị khuất, cho chồng cự nổi, anh linh giận lên giết anh quan vô kia. Như phim *Những chuồng nhà thú tại Corneville* cũng được công chúng thích. Phim đó chớp một lão, có đạo đã già mà đi hiếp hãm đứa con gái nuôi còn nhỏ, và ăn cắp lúa mì của người thôn quê rồi nói bậy rằng chính ma quỉ đã lấy mất lúa mì đó. Rốt cuộc một anh linh thủy lệnh từ trên lầu xuống đất cả ông cố - đạo và cả ông địa chủ quý phái có đất tại đó, rồi bọn nhà nông đem ruộng chia cho nhau để cày cấy.

Đại khái nghề chớp bóng bên Nga dùng để tuyên truyền như vậy đó. Một người đương trong coi một sở quay phim phải theo đúng chương trình tuyên truyền của chánh phủ, phải theo đường chánh trị của chánh phủ nếu làm sái tội nhẹ thì bị mất chức, mà tội nặng thì phải đi làm thợ đào đất tại một nơi rất xa.

— III. thuật

Một tin mới trong làng hát cải lương Nam-kỳ

Mới đây chúng tôi có hay rằng bọi ban cải lương: bàn Trần-Đắt và bọn Nghịch-Vô muốn làm thất vọng hoặc phụ lòng các khán giả ngoài Bắc, ông phải chính đốn gánh của ông cho thật hoàn toàn. Nhưng trước khi ấy, ông không quên khán giả Nam-kỳ.

Mà có lẽ ông sẽ nhơn sự phê bình của bạn ta để sửa đổi thêm trước khi ra đi. Nên ông sẽ cho gánh hát của ông ra trình diện ba con Nam-kỳ trước đã.

Tiện đây xin chúc cho ông cứ bước tới mãi, và xếp đặt sao cho gánh hát của ông đứng chạy ra ngoài quan niệm mỹ thuật.

Tuồng Trưng - Trắc trên sân khấu hát bộ

Tôi thử bày tuồn rồi, gánh hát bộ Trần-Thành-Ban của Trần-Kiêm-Cung có diễn tại rạp Câu-muối về tuồng Trưng-Trắc.

Ấy là một thứ tuồng về lịch sử nước nhà trước đây có một đội gánh cải-lương đem ra diễn, chớ ít thấy gánh hát bộ nào đem nó lên sân khấu.

Theo như tuồng đã diễn tại rạp Câu-muối vừa rồi đó, thì đầu cho khán giả là một người lẫm thường không thông lịch sử của nước nhà, chớ xem rồi cũng nhớ và hiểu được.

Trong tuồng nầy, có hầu và đào chánh Cao minh-Châu đóng vai Trưng-Trắc, khi buồn rầu vì cái chết của Thi-Sách, khi tức tối vì cái thói tàn ác của bọn thu-man Tô-Định, khi cầm cương ra trận để tỏ cái chí-khí can đảm của người nhi-nữ, cô Cao-minh-Châu đều đem biểu dương trên sân khấu làm cho khán giả khi phải xung tức trong dạ, khi phải ngồi ngủ nơi lòng.

Tuồng Phật

Như tin chúng tôi đã đưa hay, vừa rồi gánh « Văn-lí-Ban » có diễn tuồng « Tôn-hành-Giả đã thất-tinh » và Phật độ Nam-Châu tại rạp Thánh-Tương.

Ấy là bài tuồng mới mà gánh Văn-lí Ban đã tập luyện xong, rất có công-phu.

Về phương - diện mỹ - thuật thì hai tuồng cải-lương nầy có vẻ khá quan lắm.

Có nhiều màn, chưng mấy cái cảnh của thế-giới thần-tiên rất xảo, làm cho khán-giả như được mục kích cái cảnh thần-tiên thiệt vậy.

Về cảo hát thì nhiều vai đông coi được.

Trong tuồng nầy, vai Tô-định cũng khá lắm, và có hai con voi giả của hai chú em hộ Trưng thật ngộ.

Một gánh hát bộ mà có đủ tranh cảnh thật tiên sân khấu như gánh Tân-thành-Ban tuồng cũng là một gánh hát bộ có giá trị ở Nam-kỳ bây giờ.

Trong tuồng Trưng Trắc, có mấy màn đầu hơi dài quá làm cho khán giả nản lòng chút ít, kỳ dư những màn chót đều khá lắm.

Ký-sự của một nhà phóng-viên chớp bóng nói

(*Tiếp theo và hết*)

Quay phim ông Cailloux.

Tôi tới ông Cailloux, ông liền hỏi :

— Ông tới có việc gì.

— Dạ, bẩm quan Thú-trưởng tôi muốn tới xin ngài nói về anh hình kinh tế.

— Bây giờ ông viết cho từ hạn thành nào.

— Lúc nầy tôi không có việc viết cho Thượng trình nào cả. Tôi đi đây vẫn rồi quay phim. Tôi có tới ông mấy trăm khán giả và thính giả tại Âu-mỹ lận.

— Ông nói tôi không hiểu.

— Dạ tôi coi về thời sự trong lá-ng chớp bóng nói. Tôi là ng viên chụp bóng nói mà.

— Chà.

— Dạ, vậy ngài tôi đi coi chớp bóng lắm sao ?

Ông Cailloux liền đóng vừa làm tong bài diễn văn mà ông sẽ đọc tại Londres trong tuần lễ sau mới nói với tôi rằng :

— Bố ông coi, hôm nay ngoài giờ phải đi nhóm tại Thượng-nghị-viện thì tôi mắc rất nhiều các việc khác, còn buổi chiều thì tôi ngồi sớm.

Sau nói mấy ngài mới cho tôi phóng vấn quay phim.

Tới ngày hôm tôi liền tới gần ông Cailloux lại xưởng chớp bóng. Các máy móc đã sắp sẵn cả. Một giây đèn quây phim sáng quắc ông ngàn một chút, rồi nói lớn lên :

— Chà, cái gì sáng quá mấy xứ ở nhiệt đới vậy. Chắc lắm sau tôi không để ông phóng vấn nữa đó.

— Bẩm quan thì tương, xin ngài rằng cho một chút.

— Sao chút quá, tôi không thấy gì hết.

— Có chi lạ đâu vì ngài mới thấy tia sáng đi trong vài giây thôi, nên bị chóa mắt như vậy. Chừng mười nữa ngài sẽ quen.

— Thật khó chịu quá. Sao, tôi cứ đeo cái kính một mắt của tôi chớ ?

— Dạ, cần đeo lắm. Vì cái kiểng đó nó mới làm cho người ta dễ nhận biết ngài.

Rồi ông Cailloux đặt giọng lanh lảnh và khe khắt lạn mà nói trong hơn một phút đồng hồ, nói tóm tắt về các nguyên nhơn của cuộc khủng hoảng và các trái khoán cũng là hỏi bảo các nước phải hiệp sức lại để chống với nạn khủng hoảng.

Các đèn điện để quay phim tắt lần lần.

Ông Cailloux vừa vuốt trán đó ứng vừa nói :

— Gớm quá, bây giờ tôi mới thở được.

Rồi ông cầm nón và nói tiếp :

— Bây giờ đến những việc đúng đắn chớ.

— Dạ, phải quay phim nói tiếng ăng lê nữa mới đủ.

— Cái gì, còn cái gì nữa ?

— Dạ, phải quay lại phim hồi nãy, nhưng lần nầy thì xin ngài nói tiếng ăng-lê cho, vì phim đó sẽ chớp cho ăng-lê coi.

— Không, không, lần nầy tôi không chịu để ông quay phim nữa đâu.

— Dạ quay mau lắm. Tờ tuyên ngôn của ngài đã có dịch sẵn rồi đây. Chỉ trong ba phút là xong thôi.

— Ông Pagès à, tôi không bao giờ quên lần phỏng vấn nầy của ông, nghe không ?

— Dạ, rồi ngài tới coi phim nầy chiếu trên màn chớp bóng, ngài sẽ lấy làm vui mà nghe chính lời ngài cũng là thầy điệu đứng của ngài nữa, bây giờ ngài sẽ vẫn lòng tha thứ cho sự cố nhi ép của tôi bữa nay.

— Cái thứ vân chương ăng lê gì vậy ?

— Dạ, đó là bản dịch tới tuyên ngôn của ngài. Chính một nhà viết nhựt trình Huế kỳ đã dịch đó.

— Ông sẽ nói với người viết nhựt trình kỳ rằng ông ta còn kém văn ăng lê (!) lắm.

Mọi người đều cười, rồi các đèn điện sáng loáng lại văn-lên, lại quay phim một lần thứ hai nữa. Tôi mấy chữ cuối cùng, thì cái kiểng một mắt rớt xuống, chẳng khác gì điềm cáo cho tôi tuyên ngôn vậy.

Mấy bữa sau, ông bà Cailloux tới coi phim chiếu về ông, đều lấy làm bằng lòng lắm, ông nói :

— Cũng lạ, sao tôi không nhận được tiếng tôi nói.

— Dạ, quả vậy, mới lần đầu thì tiếng nói của chính người đóng vai quay phim không nhận ra được.

Nhưng xin ngài tin chắc cho tiếng ai đi coi cũng nhận được tiếng nói đó.

Ông Painlevé tán dương ông bạn Briand mới từ trần

Bữa đó là thứ hai. Nhà máy chớp bóng làm việc rộn rịp lắm. Ấy chính là ngày cuối thành cuộc phim thời-sự đã chớp được suốt trong tuần vừa qua. Trong phòng nhỏ tối đen để thử lại các phim chỉ có màn chiếu bóng là sáng. Người ta đang chiếu trên màn những phim chưa in lại, vừa quay mấy ngày trước. Trong các phim chưa in lại, thì chỗ tối trở nên sáng, mà chỗ sáng lại trở nên tối, hoặc chỗ đen thành trắng, mà chỗ trắng thành đen. Đang chớp một cảnh có kèn lính thổi. Nghe tiếng kèn lên xuống như đưc người muốn đánh nhịp. Mấy là cờ đen có đám người mọi cầm. Tôi kêu người mọi là vì da họ đen. Da đen mà quần áo thì trắng toát. Đám lính đó lần lượt đi diễn trước. Thống tướng Gonraud. Ông Gonraud nầy cũng thành người mọi, cao lớn, có râu, đang đo cây gươm đen chão linh. Một vầng mặt trời đen chiếu đen cả các tướng. Lính thì đi đây trăng trện lê đường cũng đen.

Bỗng đâu có tiếng gọi. Tiếng lập cả tiếng kèn trong phim chớp bóng. Có diện thoại kêu. Tức thì có người cất lấy cái ống nghe, tiếng chuông ngừng lại :

Tiếng nói trong diện thoại :

— « A lô, ừ. A lô thông thẳng một chút, tôi không nghe thấy chi hết. Georges đâu rồi, biểu cho phim ngừng lại đừng chớp nữa. Màn chiếu bóng thì thôi, đạo binh hết diễn, tiếng kèn lặng im, trong phòng lại có ánh sáng.

Rồi lại có tiếng nói trong diện thoại :

— A lô, ừ, tôi nghe đây rồi. Sao? ông qua tới rồi à. Trời ơi. Nầy ông Pagès ơi, ông Briand qua đời rồi.

Tin bật ra như một tiếng sét, rồi trong phòng ai cũng đứng lặng lặng vô suy nghĩ.

— Nầy ông Pagès, ông đi ngay bây giờ, và cố kiếm cho được vài bạn cựu tuyên ngôn của một nhà chánh trị nào đó. Ta cố sao để có thể đem tin ấy vào cuốn phim chủ nhựt nầy.

Tôi tới đường Kléber. Đã thấy trước cửa nhà ông Briand đông

(Cọi qua trương tư)

(1) Người Hué-kỳ cũng nói và viết không tiếng ăng lê in hệt phép người ăng-lê vậy.

Trọn một nhà lập thành gánh hát

Chính là tại Saint Lairade, một làng lớn trong hạt Lot (bên Pháp) mà lần đầu tôi được biết một gánh hát đạo chỉ gồm có một gia đình.

Tôi tưởng-tượng trong óc rằng quần áo tranh cảnh cũng là tài nhà nghề của gánh hát nầy sẽ kém cỏi lắm, cũ-kỹ lắm. Dè đâu khi mới kéo màn lên tôi lấy làm ngạc nhiên mà thấy tranh cảnh, quần áo, cách vẽ son thoa phấn đều đẹp đẽ, gọn gàng và chỉnh tề lắm.

Cuộc vui làm cho tôi khoái từ đầu chí cuối, mà có thể nói rằng lắc đầu còn hay vừa, cũng vẽ sau cảng hay hơn. Cho đến nỗi tôi cũng chăng cũng vỗ tay hăng hái để khen ngợi mấy đào kép cả kỹ mà điều hay diễn theo kiểu đào kép vẻ hồi trung cổ.

Coi một lúc rồi tôi lần hiểu tại sao mà tôi khoái và tôi ngợi khen như vậy. Có chi lạ đâu, tuy trong đám đào kép không có kẻ thiên tài, như toàn thể gánh hát đủ biểu lộ ra được mỹ - thuật. Một thứ mỹ - thuật giảm đơn, tự nhiên không kiểu cách, mà cũng không có những mánh-lới tầm-mầy khó nhận rõ.

Giờ ăng-trắc, tôi được phép vào trong phòng trò để coi. Vào đó tôi mới thấy rõ được tại sao mà gánh hát gia-đình đã có đủ năng-lực đến như vậy. Việc gì trong gánh hát cũng xếp đặt một cách tự nhiên lắm. Việc là việc nhà, nên gặp việc là ai nấy đều làm thành thử không tổ chức trước đặng chia việc cho nhau, mà công việc chung cũng vẫn chạy. Giờ nghỉ ăng trắc, các con hát liền cởi quần áo mặc trong khi ra đàn đi mau cùng nhau ra bàn cảnh mới. Tranh cảnh bày rồi, các đào kép lại mặc quần áo như hồi nãy để sắp sửa ra diễn trên sân khấu.

Sớm mai, ông Fenanti là người chủ gánh hát mà cũng là người lộc-trưởng trong gánh hát có đưa tôi coi toàn thể gánh hát của ông và có chỉ rõ cho tôi thấy các cảng việc nó ăn nhịp với nhau trong sự tổ-chức của gánh hát nữa.

Ông gia bộ-mà nhân nhưng còn tôi lão ấy nhận cho tôi phỏng-vấn, rồi có ý giả vờ tôi tới coi sân khấu và phòng khán giả ngồi coi.

Ông nói :

— Thường thì ngồi được 600 người. Nhưng gặp những ngày đông khách thì có tôi xếp đặt cẳng đủ chỗ. Tôi bày ghế khắp mọi chỗ, bày cả trong phòng trò. Có người đem ghế nhà tôi ngồi coi hát.

Ngay lúc đó, trên sân khấu đã sắp đặt đường hoàng để hát buổi tối. Ông già chỉ sân khấu mà nói tiếp.

— Sân khấu của tôi chỉ có 120 thước vuông, còn gánh hát của tôi có 28 người, đó là không kể con nít.

Bấy nhiêu cũng đủ cho tôi có thể diễn, bất cứ tuồng gì. Các vai chỉ ra sân khấu đứng cho có mặt, rồi thì tôi như người thường đóng giúp. Hồi tôi diễn tuồng La Passin, trên sân khấu có 70 người, chính ông cố đạo đã đi kiếm giám người trong làng đã đóng các vai phụ. Chẳng tôi không phải hát hằng ngày hoặc hằng tuần rồi lại đi đâu mất khi tôi mới làng, chẳng tôi ở đó ít nhứt cũng là ba tháng.

— Vậy mà các người thông quê cũng đến coi đông đề đã liền sở hụt ả.

— Đông lắm. Họ đã tới coi là họ tới mãi. Chẳng tôi thường chỉ diễn ở miền tây nam nước Pháp. Tôi chả ý thấy có người đã ba mươi năm nay, hễ gánh hát tôi tới là tới coi liền.

Kẻ đó ông bảo gánh đưa tôi đi coi các xe chỗ gánh hát. Cái xe của ông ở có đủ cả phòng khách, phòng làm việc, phòng ngủ, phòng ăn. Các phòng đề đều bày biện theo kiểu hồi năm 1900. Ông lại đưa cho coi cái hình của ông đóng vai tuồng trong vở Trả-hoa nữ hồi năm 1885 và hình của bà bầu đóng vai tuồng trong vở « Con phụng hoàng nhỏ » hồi năm 1900.

Hiện nay bà bầu đứng coi xe nầu ăn. Làm bếp đủ cho 28 miệng ăn, không phải là việc nhẹ. Ông bảo nói với tôi :

— Các vai đào phải cắt lượt nhau để xuống giặp việc làm bếp. Nhưng chẳng tôi không ăn chung và ăn hấp hấp đâu. Cách sống của chẳng tôi có vẻ gia-đình lắm. Đồ ăn chín rồi, thì cặp nào cần nấy lấy đem về mình để trên bếp riêng đợi cho tới giờ ăn, mới đem ra vợ chồng con cái cùng ăn. Ai có gia-đình nấy, xong một cách êm ấm lắm. Ăn xong, bao đồ bỏ đi nghỉ hoặc may vá rồi đến ông thầy đi coi cũng hoặc đi chơi mát.

Hết thảy coi xe của gánh hát đều đâu chung lại một nơi. Tôi tới coi xe của ông hát nhứt, thì thấy xe nầy khác hẳn coi xe của ông bầu. Các phòng nó đã đặc trong xe thấy đều theo kiểu mới năm 1934. Tôi đi coi hết các xe, xe để vừa lo nơi sắm vai trò nữa. Các đào kép đều là con chưu ông bầu, nhưng ở trong xe cho họ, thì họ rất được tự do. Ông bầu có lên xe tức là để ngồi mấy đứa cháu nhỏ thôi.

Đó đại khái cách sanh hoạt của gánh hát gia đình ấy là như vậy. Đi tới đâu hát tới đó. Lúc nào cũng sắm đồ khách coi. Ngoài công việc nhà nghề, họ đi sân tần, đi câu, hoặc chơi giỡn trên bờ bể, cũng là nuôi chó để đem lên.

V. thuật

TRỊ BỐN THỨ LẬU
BẠ PHÁT BẠ TRÙNG
Là thuốc trị bịnh Phong-tình

BỒ Á-PHIỆN

Của hiệu TIÊU-THÂN-TIÊN. ở Toukin gởi lại bào chế chẳng dùng cốt Á-phiện. Cách bổ giảm đã mát mà lại bổ dầu cho lão nhược bạc nhu, trăm gân sự mạnh khỏe hơn hẳn, trăm người chẳng sai mật, làm việc khoẻ mạnh vui vẻ như thường, chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường đang trừ bát rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1p.00
Ve nhỏ 50 hoàn giá 0p.50

Hết ít 2 chai 3 ve đã bổ, ai mua đúng không công hiệu xin đến tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại gare Catinat, rue Mayer 128 Tandinh. Bố de la Somme 86, Amiral Courbet 43 và rue Vannier 74 Saigon, nơi tiệm đều có danh tiếng xưa nay. đồng có bán thuốc hiệu Tiêu-Thần-Tiên mà mua cũng phải ngừa giả mạo.

Còn bịnh đương mạ cùng đau lưng bịnh trặng nhẹ bực nào uống trong ngoài 2p.00 tuyệt nọc. Đường sanh dục càng thêm sung túc Đương mai 1 ve giá 4p. uống 7 ngày đau lại 1 ve 0p.50 uống 2 ngày lận gì cũng phải tuyệt nọc. Thuốc gởi lánh Lớn giao ngân. thơ và mandat gởi cho M. Lê văn Anh Commerçant Boulevard Albert 1er N° 149 DAKAO SAIGON

ĐỖ-NHƯ-LIÊN

Số 41 bis, rue d'Espagne
SAIGON

Kính khuyến bổ Chánh-phủ đã cấp-nhận theo nghị-định số 178 ngày 25 Mai 1934 và có chứng tại tòa ngày 27 Septembre 1934.

Trữ bán kim tiền và kim-khánh

Cho mướn và sửa máy viết và khắc con dấu. (1197

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE

7, Rue Reché Hà-nội — Tà dinh

Bắt đầu từ 1er Décembre 1934, bổn trường sẽ mở day Cours pratique de Comptabilité tan đem từ 8 giờ tới 9 giờ tối (Lundi, Mercredi, et Vendredi) cho các bạn thanh niên bạm mộ về đi-ạ bụi toán nhà buôn. Các bạn chớ bỏ qua rất uổng vì một đạo chỉ du mới ban hành buộc các trường thương-gia Huế khác và Đông-Pháp phải làm sổ sách theo lối Âu-châu.

Tiền học là 5$ một tháng.

Đến cuối Mai 1935 sẽ có cuộc thi rất lớn hơn cuộc thi mới vừa qua. Do hai vị Thơ-toán chuyên môn tòa án day (2 Experts comptables près les Tribunaux de Saigon).

Sau ngày 1er Décembre 1934, bổn trường sẽ không thâu đơn xin nhập học nữa.

Directeur : LƯƠNG-VĂN-PHÚ
Expert-Comptable près les Tribunaux.

Savon Việt-Nam thật tốt hơn !!!

Kỹ-sự một nhà phóng-viên hát bóng nói

(Tiếp theo trường ba)

ngài những người, các máy quay phim cũng đã chực sẵn đó. Bạn hoặc kẻ nghịch về chánh kiến ông thấy đều tới để chào ng một lần cuối cùng.

Tôi leo lên thang lầu, đi thẳng vào phòng ngủ của nhà chánh-trị vừa mất mãn che kín, chỉ có một bóng đèn nhỏ rọi trong phòng. Mặt ông coi xanh nhợt, người bị lau nên đã nhỏ đi.

Cặp mắt nửa biện cái chết nhìn lên lần lần, cặp mắt thì nhìn người đang tọ tường đâu đâu.

Hai tay dài hiểu thượt chấp lại như muốn cầu khẩn một lần chết.

Ông Thủ-tướng Painleve đi đó, rồi đứng lững lặng trước thi hể một người bạn mà cũng là một người đồng sự.

Tôi đứng đó một thang lâu, mà ngài vẫn ngồi yên. Lại liền chạy ra nói

— Thưa quan thủ-tướng, xin ngày chết hôm nay ngài làm em ra chứng. Có một cái tuyên-ngôn, ông Thủ-tướng chấp bông được tình chánh nhỉ đất chánh tri vừa đặt mặt lên cuối cùng

— Được lắm. Chiều nay, lúc ... tôi kiếm tôi.

Đương mà ... giờ tôi tới đường ... Ông Painleve đợi Ông còn ... sửa lại câu tuyên ngôn mà ... Exc... tới xin ngài. Tới 11 giờ ông Henry đưa tôi vô phòng làm việc của quan thủ-tướng.

Ngài đưa cho tôi hai tờ giấy viết và nói :

— Câu tuyên ngôn đây nầy. Bây nhiêu đủ chớ.

Tôi rất đắc không dám nói chỉ, vì nếu đem ra nói thì bây nhiêu không đủ.

Ông Painleve thấy tôi đứng ngẩn ngơ ra liền nói tiếp :

— Vậy thì mau mau, ông đem ... tuyên ngôn đi thôi.

Lấy làm ngạc nhiên, tôi ngó ngài quan Thủ-tướng. Ngài hiểu nói :

— Có điều gì không xong xuôi hằng ?

— Dạ thưa quan thủ-tướng, tôi đứng đó vì chánh ngài đọc cho lời từ biệt cuối cùng nầy trước máy chụp bóng.

Quả quả Ngài bảy giờ mười một giờ ... sao được.

— Thưa quan Thủ-tướng, tại ở quầy phim chỉ còn đem phim ngài sắp cho ... chiếu với các phim thời ... tuần lễ.

— Vậy thì ...

Tôi nhà mà ... phim, ai nấy liền rộn rịp lắc ... và ra trước quan Thủ tướng.

Sẵn sàng ... đó, quan Thủ-tướng ngồi đ... một cái bàn đầy, rồi tức ... bắt đầu quay ...

Chu nhiều ... quả, tiếng nói tiếp tiếng ... cũng phải cảm động. Tiếng ... nào, nó thấm thía ... nó sức động ... âm cho phần ... Tiếng nói trong khi cảm động nghe ... rất run, nhớ ... bước hư ... sau, khi đem phim đó ra chiếu cho công chúng coi, suốt trong ... nhà chớp ... ai cũng lặng đã ... lời của một nhà chánh-trị ... cũng là một nhà bác sĩ từ biệt lần cuối cùng ... một ông ... chánh trị và chúc ... sự nghiệp ... bình của bạn ... sẽ có người ... phải đi đi ...

Lúc quay ... xong ... tuyệt ...

Hai bức thơ

Saigon, le 16 Juillet 1934
(16 tháng sáu năm Giáp-Tuất)

Ông chủ nhà thuốc
VẠN-AN-ĐƯỜNG
38, đường Douaumont, SAIGON

Kính ông,

Thân ôn và qui quyến đang vạn sự như ý.

Nguyên tôi có một đứa cháu mới ba tuổi mà ... đêm như vậy gần ... cho nó uống đủ thứ thuốc lấy có ... mà có, lâu có mạn lắm không. Một hôm tôi đi ... Minh tôi cũng ... gặp ông ... M. Hiểm ... bên đem sự thầy chân tôi nó ... vậy. ông bạn ... liền chỉ cho tôi rằng tại chứa có thứ THUỐC HO SẮC VÀNG của ông ... dùng cho không làm phiền ... Tôi đã ý cần khi và xin hai gói cho chán tôi nó uống. Trong một gói thấy giảm bớt còn ba, tôi cho tiếp luôn thì thấy ... một ... thuốc hiệu nghiệm lạ thường. Uống luôn ba gói thì hết hẳn. Thiết ... một thuốc hi-truyền ... người một cách rất ... Nên tôi tin trên trọng ... lý là có lòng hoài vọng ... hơn hết lòng kính phục và ân ... thì ... là người đã đem ... hiệu nghiệm rõ ràng. 1216

M. VANG
Employé de commerce
à Gò-vấp, Gia-định

Lòng trung-thành cô đào hát Nhựt-bổn

Tôi sao lục lại dưới đây ít đoạn trong đời của đào hát Shizouka tánh nhơn của tướng binh Yeshitsounê, trong lúc vị nầy bị đày phải đào thoát, cô đào bao gan dám đi theo. Đây là lúc hai đăng phải chia rẽ nhau.

Cô Shizouka cầu xin rằng : « Tướng-công ôi ! thà là tôi chia thác nơi tay tướng-công, thà là tôi phải xa lìa tướng-công. Luôn luôn, tôi hết lòng cùng tướng-công. Bây giờ đây, tôi phần còn ... tướng-công, dọc đường tôi đã ... thôi.

Nếu tôi trở lại sau mà người ... bắt ... thì còn gì là tôi, tôi phải ... kẻ chém sải của ... Tướng Kusabu ... tay của tướng-công ... nhân em ... đó.

Yoshitsounê ... ngăn cấm ... nói ... người tỉnh.

Tướng ... ay nhau kêu ... ngươi ... và khóc khét ... vào ... cả hai người.

Yoshitsounê ... kêu lớn rằng : « Người đâu ! người có nghe ... không ? Cô mới dứa con... »

Đa ba ... ba tâu ... mà chàng Yoshitsounê con tướng đến sự nói dòng giống « Minamoto » vì chánh thế của chàng không sanh đặng con trai. Cô lẻ, cô tình Shizouka có nghén con trai.

Chàng nói : « Nàng phải kiếm chỗ nương thân, chăm nom đến đứa con nầy. Nếu ta mà có mà đi rồi, còn nàng, Shizouka ôi ! mà nàng mà mất đi nữa, thì chẳng ai lại mà nối dòng cho ta. »

— « Tôi xin vâng lời, nhưng tôi hết đi đặng nửa rồi, mà tôi xin tướng công một lần chết, tướng công ôi, tướng công ôi ! »

Nàng khóc tấm tức, và kêu gọi mà rên tay Yoshitsounê, dứa tôi tớ trung tín lẽ kei và hết thảy binh tướng cùng đều khóc tấm tức.

Rồi đó, chàng Yoshitsounê chưa quản hộ tùng ra, gian nàng Shizouka cho ... người gin giữ. Lại liền khai thương ra và đưa cho nàng mỗ con kính soi của chàng thường ... soi mặt.

Shizouka ... tánh và nói lớn ...

Tôi càng nhìn kính nầy
Tôi ... lại em.
Nó không ... nữa
Cái bóng của người ... em ...

Rồi đưa thêm nữa cho ... vàng ... đặng ... mình nàng ...

Dầu lật đật thoát thân nơi tuyết
Giữ nầy đồng cây cỏ thơm tho
La lòng ta thương tướng, ... Shizouka ...

Hằng ngày phải gần gũi bên nàng.

Muốn tỏ cùng nàng hết tình ân ái, chàng đưa thêm một cái ... bằng cây bạch đàng hương, tên là Haisounê.

Mà hễ khi chàng nói ngày giờ thì nàng xéo xít chàng lại gần, con khi nàng muốn đi thì chàng nắm tay ... cầm lại. Trí quan xéo lại như vậy cho đến đôi tiếng khóc thang vội vàng cả nói.

Điền vị ngã lòng trong cây
Nên tiếng ta như ... bỏ
Rồi ... đi ... bỏ
Mà ta tuốn ... cây ... nào mà ... tiếng ...

PHÂN-THU-CÚC

Màu trắng như bông bưởi, màu hồng như bông hường, sẽ làm cho qui bà, qui cô xinh đẹp như cành hoa tươi, tính chất phân THU CÚC toàn đồ nội-hóa, chẳng tính-khiết, mùi thơm diệu, giữ được nước da mịn màng tươi tắn luôn. Giá tuy rẻ tiền cho qui bà qui cô dùng được thường ngày, nhưng mà phẩm chất trong thế của phân không bao giờ mất được *dùng nó mịn da và không có mụn.*

Giá mỗi hộp . . . . 0$50
Phấn nước ve lớn . 0.40
Phấn nước ve nhỏ . 0.20

Trữ tại Nguyễn thị Kinh Saigon số 208, rue Frère Louis. (1162)

Thuốc PHONG-TÌNH hiệu ÔNG-TIÊN

DÀM LÂM CAM - ĐOAN

*Như tìm ra, cốt khí, sang độc, dương mai đau lận qui ngất đừng lam dùng thuốc rẻ tiền mau mạnh mà lại hại về đời về sau. Những thuốc ấy có chất độc, nếu không dám nhận nếu lỡ nhai thì sưng vâng sưng nếu cần mất vào theo bao tử rồi thì ... đông phát bịnh nhơn đa đến rồi thì mạnh lên nhưng ít lâu trở lại ... độc cốn lưu truyền trong ngũ tạng. Bề tước khuyên làm công chuyện tuất ... mạnh thì nào cùng trở lại tôn là bịnh lâu năm lành lành mạnh nhưn nàng lành lành tay ... nhất! mất đau xương sống đau chân ngang lưng đau rang nơi ngực, dương dai bên đường tiểu có chất mủ cùng làm nhơ sợi chỉ hoặc muốn đi tiểu ở đâu thì đi. Lâu ngày nội ... thì tánh mạng nàng khó cho thế nhi. Đồng bào ai ... đau nhiều mấy, thì ông bịnh trên đây mới phải hay là đau lâu năm nặng hay nhẹ thì mấy đàng thuốc SƯU ĐỘC BẢO ỨNG - HOÀN CỦA HIỆU THUỐC ÔNG TIÊN *Trong ít ngày sẽ thấy rõ tài thuốc tổng tiêu độc độc ra dưới ngài khỏi trụ cùng không hai sanh đạo không hành bịnh nhơn. Cam đoan trăm ngàn người không sai một. Mỗi hộp lớn 50 uống năm ngày.*

Có bán ở các nơi đại lý thuốc ÔNG TIÊN ở xa gởi lánh hoa giao ngân do

Nhà thuốc ÔNG TIÊN
Annam Dược Phòng
64 66 Rue P. Blanchy proiongée
PSO-SEUAR — SAIGON

AN TÂ

Con mắt đau

Con đứt đau ban và NÓNG-LẠNH ... nhỏ kiếm mua thu CHÍ-LÍ ... là thứ thuốc đã cứu ... mươi ngàn trẻ nhỏ rồi (hết ... ban và nóng lạnh. Khắp xứ Đông-Pháp có bán, các gare xe điện ... nhà buôn có bán Saigon ... có Nguyễn thị-Kinh ... 0p.12.

Annam thắng Sơn-đông

Thuốc dán hiệu (Con Rồng) ... hơn thuốc dán ... Thuốc dán hiệu « con ... ngực hay lắm ... nước dầu nhiều ... và nước ... cảng v.v. Khắp cả Đông-Pháp ... bán các gare xe điện các tỉnh ... Saigon trữ bán ... nơi tiệm cô Nguyễn thị Kinh ... mỗ. Hộp nhỏ 0p12. hộp ...

Ghẻ ngứa

Ghẻ ngứa là bịnh khó ... lây. Nhớ kiếm mua thuốc ... hiệu « NHÀNH-MAI » ... nhiều thế nào, thoa thuốc ... thì tuyệt. Chỗ nào có ... nầy thì chỉ độ giờ không ... được, giá mỗi lọ 0p.10 có ... khắp nơi. Các chỗ bán thuốc ... NHÀNH-MAI có bán. Ở ... mua, đó uy. Nếu ... directeur de la pharmacie Nguyễn-văn-Phố Route postale N. 60 Saigon.

Bịnh Cô LÀ TÂN-ĐÀ là đau ... hay lắm. trị bá chứng ... nơi ... bán giá mỗi ve 0p.10.

Mau mau kẻo hết

ĐÃ CÓ
CATALOGUE MỚI
về các kiểu giầy FANTAISIE ... quý đông, và các kiểu giầy KIM THỜI của qui bà, qui cô.

Nhân biên ngày thơ vẽ lấy. Buôn trừ 18 ... Lẻ trừ ... Yên ngựa toàn bộ giá tiền bằng chân chỉ có 16 $ 60.

PHONG-TAI
43
RUE DES PIPES HANOI (1167)

TRƯỜNG DẠY CHUYÊN MÔN
DACTYLOGRAPHIE
COMPTABILITÉ — COMMERCE
(là những khoa yếu-trọng mà mấy người ... có học thực cần phải biết)

Ông NGUYỄN VĂN MỚI ... Đốc học trường thương mãi Thanh Tân ... người thông thạo về khoa ...

Năm 1932 ông ... trường thương mãi đã ... tổng bộ trước nhứt ở Saigon. Ai cũng biết thầy ... thạo rất là thành thạo trong việc ... mấy và biết soạn trong mấy cô công và tư phần đông đều là cựu sanh viên ... trường Nguyễn văn Mới cả.

Ngày ông lãnh dạy riêng (Cours particulier application pratique et technique) ... bài biểu, thương mãi và đánh máy tại nhà tư của ông ở số 78 đường Rue-Nahon Saigon.

Ai ... muốn học hoặc ... biết thế lý xin hãy viết thư hỏi ông Nguyễn ... ông sẽ vui lòng hồi đáp

TRỊNH TẤN-PHÁT
Ancien élève de l'école Nguyễn-văn-Mới
du Bureau du Gouvernement de la Cochinchine.

TIỂU-THUYẾT CỦA QUỐC-NHÂN-NAM SỐ 47

BÁO THÙ SÂU ĐỘC!

CỦA ĐÀO PHÙNG-DUC (TÂN-AN)

Cái cặp da sau khi lấy hết bộ xoáng rồi cũng theo chủ cũ mà nằm trong rương. Vài phút sau một chiếc xe Ford còn mới tinh bán ở garage phía sau nhà bếp kên đậu ngay trước cửa; hai tên Cao-mên khiên rương ra và thẳng Chang leo lên, sốp-phơ mở máy nhằm Tây-ninh đang ruổi. Lên khỏi Trảng-bàng, tên Cao-mên mang áo đi Nam vang, còn cái rương ấy nằm sau người đi mới cũ cặp ... nằm dựa gốc cây trong ...

Cái nhà lầu ở đường Thuận kiều bây giờ yên lặng như cũ. Thầ Phương vô tay vui vẻ, kêu Chánh Bình vào phòng sau soạn đi Trị an. Hai người mới vừa ra tới cửa bỗng Chánh Bình dừng bước sững sốt. Cô Huệ sẵn ... trước mặt, đi tìm chàng. Thằng Soun ra đầu cho chàng hiểu rằng : cô Huệ không hay biết chi rồi.

Thằng Soun tuy cẩn thận như vậy, tay giữ cửa hết lòng hiểu vậy, ... Vì ... mà ... hiểu ... ngồi xa ... hoài không ... bên lai xô ... bước vào Cửa rào còn ... hi hi nên cô Huệ thong thả ... liền. Thằng Soun gật cửa hầu thưa ... Cô Huệ là ... cô chủ tên Cao-mên. ... rất khả nghi. Vả lại nàng biết rằng mình bị cầm tù trong phòng. Cô Huệ đã tai nghe chung quanh phòng khách có tiếng chỉ lộng tình chăng; dương lúc sầu ... bỗng nghe tiếng la giả gióng ... tiếng của người bị trói cổ. Cô Huệ mọc ... mình. Cô Huệ trông ... mấy giây ... trong ... biết ... Chánh Bình, lúc ... Cao-mên ... nàng ... Cô Huệ ... nàng ... Cô Huệ ... nàng ... Cô Huệ

DƯỠNG KINH
không đau... huyết ra không đặt... huyết bạch đới... chóng mặt nhức đầu, đau lưng, nên uống:
Song - Liệu Đều - kinh
Bạch-Đái Hoàn
Sẽ đáng Kinh người đàn đa một tối tươi, bổ dưỡng sức lực — Mỗi hộp 0$80
VÕ - VĂN - VÂN Dược phòng Thủ Dầu Một
Bán tại các tiệm thuốc khắp Saigon

PHỤ TRƯƠNG cao miên

của Đuốc-nhà-Nam

SAO CHỔI MỌC !
Đèn cây « Sao chổi »
Dùng đèn cây « Sao Chổi » mà thấy thì sáng hơn thứ nào hết thảy. Dùng đèn cây « Sao Chổi » thì lợi và tốt hơn thứ nào hết thảy. Dùng đèn cây « Sao Chổi » thì được rẻ hơn thứ nào hết thảy.
Tổng bán tại « Antoli » Nguyễn-văn Báo
N° 129, rue d'Espagne — SAIGON
và các tiệm tập hóa Annam

Gần..Xa.

SỨC HOẠT ĐỘNG Ở ĐÂU?

Mà cái xưởng máy, đầu có hàng ngàn đầu, mà bánh trốn không xáy, gió trần không chạy, đầu nằm im lìm đấy, nên không phải khánh tận, không hiệt tai nữa.

Mà cái xã hội, dầu dân số có đông hơn, dầu ở có hàng vạn dân, mà người ta rời rã như bầy cát, im lặng như cây khô, thì rất gầu hèn, đầu hiu hiu vong.

Sức hoạt động của xưởng máy là hơi nước hơi điện, còn sức hoạt động của xã hội mới là gì?

— Anh muốn nói xã hội nào chớ?

— Chàng mình ở đây, hỏi cái xã hội Việt-kiều nầy thôi.

— Xã hội Việt-kiều?

— Thì cứ nói cái xã hội Việt-kiều nầy cho xong đi coi!

— Mà anh nói cái xã hội Việt-kiều nầy có hoạt động chăng lắm chớ?

— Xã hội Việt-kiều nầy mà hoạt động cái gì! Phải nói có hoạt động thì nó không chân ngồi như thế cây. Ngày hôm qua như ngày hôm nay, ngày hôm nay như ngày mai. Anh xem!

— Loài người còn tánh ham muốn, là còn sức hoạt động. Sở dĩ cái xã hội Việt-kiều vinh không có hoạt động là bởi nó đã tiết hết sức sống phần rồi. Mà lại nhờ cái bộ phận cốt yếu nó hiệt mất độc hai cho chớ.

— Cái bộ phận nào?

— Phụ nữ.

— Thế nào?

— Phải, phụ nữ. Thì anh có ghi coi: con trai ta có tay mặt tay trái; dùng cả hai tay sự cũng không nhiều chẳng thay, huống hồ gì dùng chỉ có một tay, làm chi cho xong việc. Tôi nói vậy, anh đừng tưởng tôi muốn chê vào phần tử trong xã hội. Ở đây, tôi muốn nói phụ nữ là cái sức hoạt động của xã hội. Một cái xã hội nếu bỏ bình dung phụ nữ là như một cái máy thiếu giây thiều, không hơi điện. Tôi không phải nói nhiều ở chỗ nầy cho mất ngày giờ, anh cũng đã hiểu sự lẽ nó như vậy rồi.

Hồi thế, cái xã hội mình bỏ đâu, ai không chịu đang hợp phụ nữ trong các công việc. Đến đổi cái tiếc cưới là phải có cả trai lẫn gái, thế mà vào một tiệc cưới hay gả, thấy các là «râu mày» với râu mày, những «nơ» với «cà-ra-vát»..

«Chỗ nào không có bóng thuyền uyển điểu đó, là chỗ ấy không vui.» Người ta có nói như vậy.

Anh coi như ở Saigon, đàng nói đâu cho xa, những công việc xã hội, đều có cánh tay của chị em phụ nữ che vào. Có hội hàng có nhóm hợp là có chị em. Có chị em dự vào, là của chuyện được bảo thêm, bàn luận được nỗ lỡ. Nên chi người ta mới làm được nhiều chuyện hay.

Chớ cón ở đây, phụ nữ biết lập ra một cảnh, một cảnh độc lập trong «tiêu phàng». Như vậy, bảo sao xã hội có hoạt động cho được.

Sức hoạt động ở chỗ đó, mà mình không chịu dùng tới là đành chịu. Tôi nói sự thật đấy.

BA-TRI

XIN NHỚ

Bài vở nơi trương Cao Miên, mua bán nằm bảo thăng, hoặc muốn thương lượng về việc đăng quảng cáo xin do nơi

M. HOÀN-BÍCH
số 8 đường Philastre — PhnomPenh

Nên bỏ việc nhỏ..... những gì... trong tuần .....mà lo việc lớn

LỜI KHUYÊN ANH ĐỒNG VÀ ANH TOÀN

Từ cuộc thảo luận về hai hội Việt-kiều hội-quán và cứu-tế cho đến cuộc tổ-chức « Đoàn xe đạp », hai hội trên thì rúm những tiếng ngụy-biện trên báo, hội dưới thì Van tai với những lời khinh-nhờn trong nhà hội.

Cứ như bài kỹ-thuật của C. L. C. M. về cuộc nhóm mà xảy ra trận xung đột giữa hai anh Đồng và Toàn tại hội P. P. C. bữa nọ, tôi xin không đứng về bên người, bạn quen của hai anh đứng về mặt xã-hội Việt-kiều để nói với hai anh rằng.

Dầu là hai anh có tư hềm nhau đi nữa, hai anh cũng nên nhớ rằng; ở xã hội V. K. nầy chẳng những cón thiếu mà đang cần dùng người đứng ra gánh vát những chuyện lợi ích cho quần chúng. Biết đâu hai anh sẽ là một vị trọng tài cho một phe yêu, một anh tướng soái cho đoàn binh chạy lạc sau khi bại trận, thế là anh em Việt-kiều lao khổ ở Cao-miên. Các anh hay ta trong các bạn đồng chí của các anh nên chung dậu ý kiến và lực lượng mình để làm cách nào cho trên vụ nhiệm người thanh niên trítrúc ở giữa một cái xã hội, mà người ta thường cho là rời rạ là mà phải cho các anh lại tự gây ra những chuyện nên tránh và đang tiết ấy để làm trò cho người người ngoại chũng làm chi.

Tôi nói thế là tại các anh chỉ vì cá-nhơn mà ăn thua từ lời nói, chớ không vì quần chúng hay là tổ ra thái-độ làm việc công ích chút nào hết.

Ngoài đám giai-cấp cao, ăn sung mặc sướng ra thì còn bao nhiêu anh em đang lăng lóc trong vòng sống khổ, đang lặng hụp trong vòng không khí bất bình và chế-độ gian cáp, nơi đất khách nầy tuết cậy ai là người giải khổ và khai thác cho? Chỉ mong nơi các bực đàng anh, mà hai anh đây là hai người vậy.

Con quạ kia đang tha mồi về ổ nuôi con lại bị con đều xớt đi, con chuộc lắc nó vừa tìm được miếng mồi nuôi sống thì bị con chuộc cũng cướp đi.

Ấy cũng vì quạ với chuộc lắc kia yêu thể có thân nên mới đành chịu để miếng mồi mình chúng giực.

Lỏi người cũng thế, mà nhứt là trong đám người đi dân như lũng bão Việt kiều ở Cao Miện.

Nếu đem thế lực của đám đi dân ta mà so sánh với bọn đi dân Du-đêu (Juifs) ở Đức, hay Tàu ở Xiêm kia, thì ta thấy yếu thế hơn nhiều. Vậy thì ta cần phải có sự đoàn kết liên hiệp nhau mới đủ lực lượng để tranh đấu

mới [illegible]

ở xứ người được vậy

Đoàn kết nhau thế nào?

Ở dưới

đất bảo hộ nầy, ta chỉ được đoàn kết và hội hiệp nhau trong một cái qui tắc của chánh phủ định cho

nghĩa là ta phải trình bổn điều lệ lên nhà cầm quyền chuẩn y trước rồi ta mới được hội hiệp sau.

Nhưng ngay ở lúc thảo luận bổn điều lệ kia thì đã thấy có sự rối ren và chia rẽ nhau thế nào, không cón mong liên kết thế nào được.

Ở giữa một cái xã hội như xã hội Việt-Kiều nầy, ta đã là những liên đoàn Huê-kiều đề ép về mặt kinh tế, bị chánh phủ hàng chỉ trong cửa quan-trường, cùng trong đường học vấn lại cón bị đàn bắn xứ ghét gành nữa, thì ta cón phải có nhiều hội bổ đề kết chặc mà giây đoàn thế mà binh vực quyền lợi cho nhau mới được cho, nào phải ỷ lại nơi một vài hội cứu tế nào mà đủ đâu. Mà càng cần tổ chức nên nhiều hội chứng nào, lại càng cần phải có nhiều người đủ tư cách và lịch lãm tỉnh thế ở Cao miên đứng chủ trương hay khai dẫn cho mới được chớ?

Vậy tôi xin hai anh Đồng và Toàn không chạm trăm anh Đồng Toàn khác, nếu muốn đem thân ra gánh vát việc lợi ích cho anh em thiếu học, bất lực và nghèo nàn thì hãy đẹp những chuyện nhỏ nhặc hoặc sự tư hềm của cá-nhân đi, mà lo chung góp ý-kiến và sức lượng lại để làm những việc lớn mới mong có kết-quả tốt đẹp về sau. Ấy là đều của đám anh em lao khổ ở giữa xã - hội Việt-kiều nầy mong mỏi vậy.

BÌNH-DÂN

Phải phải? hay trái phải?

Pháp-luật cám cớ bực vì thổ chứa xâu quá nặng; me, phế, bồi cảo...tay con, tay cai rốt lại bị thổ chứa cho hết tuổi, nhà cầm quyền thấy thổ chứa giết cả đám mà hốt nào tiền của, đừng không yên bắt trừng trị, một lẽ phải!

Môn thụt đạn đang sôi nổi, gần hết mấy quán rượu tiệm nước đều chật, nức họ xóm nhau thụt,...thụt... từ sáng đến tối. Hiểu vậy thổ chứa cả ngày hết bao nhiêu? 2p, 5p, 7p.. như nhà chuyên trách nghề cũng cần bao đèn; như môn thụt đạn sát nước gần chơi cứ 4 phút xâu 0p50, xâu ấy có khác gì xâu mọc, xâu bài cào,..nhưng pháp luật lại dung cho họ quá thong thả hốt xâu lại là một lẽ trái.

Đây lại..... trái hay phải?

Ở bến xe Saigon. Xe tới, thả hạ xuống. Linh đi! Hỏi: Anh chờ gì đây? Ầ mình thau bán xếp, hộp cẩn, đồ đồng! Ầ đồ bán phân không? Anh Toàn tôi đến hết đồng thuế hết, mấy mốn nầy mới được.»

Cứ đi! Cứ phạt thì cũng cứ đồng: Bán lời bao nhiêu? Đủ cơm hai buổi không? Vật vã cả ngày không bán được một mốn nào không? Mấy ông Tây mấy bà đầm đó rày đã không ưa gì đồ Bắc rồi. Vậy mà thuế vẫn đồng lại cón và phạt.

Số đông ích? hay số ít ích?

Mới không mấy tháng nay Chánh-phủ đã chọn vào hơn mấy mươi tính tuấn thành, thấy số càng nhiều ai cũng yên tâm mừng. Thế giữa thành thì như Boulevard Boulloche khi nửa đêm nghe tiếng la mã tà inh ỏi trút nửa giờ mà không thấy «cậu linh nào cả»...

Theo tiếng la linh đến nhưng ích hay không ích?

... Như đêm thứ sáu rồi chánh ho Tường ở đường Boul ache tức vì «Tông Khánh-Linh» của mình bội nghĩa lấy chồng khác, trêu tưởng vô để «phỉ ngã văn» thì bị trong nhà là là ăn trộm; chủ ta hoảng hốt buồn tay nhấy dại xuống, quê hết một chưn, thiên hạ xúm ra; cứ đâm đuổi mà lập bắp đui đi kinh coi cái nào kêu hơn cái nào. Chủ ta lại cón bỏ thêm ít đá và thuốc nữa, rồi phải xách ống ta đây mà bỏ lên xe kéo đem mới tới nhà thương.

Giả chủ đừng kêu mà tà, cậu linh không mất ngủ, chỉ cũng cón nhọc được ít thôi và đa....

Thiên hạ lạc quan hay thất tế bi quan?

Ký thì « Arpenteur conservateur » sử khám-đạt rồi ngoài 102 người thi-sinh. Rốt lại chấm có hai mươi người lọt lại tám mươi hai vế, vế nhà ngó thiên hạ dư nọ, đem bạc cất thuê vào lỗ cũng bớt đói.

Cũng sở Khám đạt 26 Novembre nầy sẽ có cuộc thi tuyển 10 người « Opérateurs », thế mà chưa có gì sẽ đơn đã quá sáu chục rồi. Trong ấy có: một lá bachot, hai lá diplômse một lá brevet élementaire.

Thật nghiệp đến sở ấy mà có người, cũng là «phải thục», bảo ở Kiêm Biên không có thất nghiệp.

Ai lạc quan? Ai bi quan?

Lạc quan kia!

Phải! lạc quan là Lẽ «đưa nước» năm sau vui lắm kia.

Ba chiếc tàu binh đã vào bến Nam vang để chực tiếp lễ đưa nước.

Lạc quan lắm kia mà.

Đừng lộn xộn mất lòng quan Khám sứ!

Xúm nhau bàn bạc mãi việc về hàu của quan Khám sứ Silvestre.

Mấy ông nầy lại bi-quan.

Người nói của Octobre, người nói của Novembre thế mà đã cuối hết mấy cơn rồi, cón cái nữa đâng sắp của Đ.T. thế mà quan Khâm-sứ vẫn cứ tại chức hoài. Mà ở đây ngài sẽ đến nghinh tiếp quan trên [illegible]

Đừng lộn xộn các ông!

Quan Toàn-quyền sẽ lên [illegible] quyết chức bi-quan hay lạc quan

Xong rồi cuộc du-tuần Các tỉnh ở Nam-kỳ quan Toàn-quyền sẽ lên viếng Nam-vang, vậy đó tôi của Đ.ông nầy ngài sẽ tới.

Cái cuối nầy không sai đa.

Kết mực thừa ...

Oan hay ưng?

Gần đây thấy các báo khuyến khích phụ-nữ Việt-Liêu nên hoạt lai, hoạt Phụ-nữ nầy, hoạt Phụ-nữ kia. Trong những người xưng-phong đại tiếng đạo được chỉ nhớ các bà và các chị lớn mà phần đông là cựu sinh-viên Nữ-học-đường. Mong mỏi ở các bà thời các bà bão; « để đàm cón trẻ họ hoạt-động, mình gia cũ an nhàn cho khoẻ » Giao phận-sự cho các chị, các chị cũng tránh luôn.

Vẫn thường nghe: « chị em Việt-kiều không theo kịp cuộc em Trung Nam Bắc, tà tại các chị cựu sinh-viên nữ-học đường » Vâng! mấy chị lớn không bước ra dìu dắt, không làm gương trước thời nầy em đâu dám ép chuyện. Các chị phải đi tiên phong, mà các chị cứ im hơi lặng tiếng. Các chị thiếu tài-năng ở đâu? có sự bất đồng ý-kiến ở đa các chị em ư? Chỉ chịu đánh dấu hỏi mà thôi.

Về chế độ xã-hội, Saigon nhau Kim biên; song về mặt đu-luận cũng chung, Kim-biên khác Sai gon.

Người sinh hoạt ở đất Sài-thành đã quen, khi về Nam-vang sao sao cũng bực mình. Bước a một tất đang là người ta để g, chưn đọn hoi khác cũng đã cho chịu oái cập con mắt của kẻ trong mình một cách lạ lùn.

Bao giờ cái tiến-hoá về vật-chất nó cũng kéo cái tiến-hóa về tinh thần. Em không dám nói như chị Huỳnh Anh rằng: chị em Việt-Liêu cứ theo « mốt » rồi quên gì hết. Thero em, em muốn để cho chị em trang điểm một chút, cho chị em đi nói thông thả một chút nữa, rồi chị em mới xốt sắng làm việc được chớ. Nghe câu nầy, sao sao mấy chị em cũng châm chim tai thum: « em Tây-Nga rân mắt thật! » Em chịu lỗi cũng các chị em đem giữm chị em vào con đường mới mẻ.

Em đã nói xả hồi bên người [illegible] cho chắc các chị mới tai cang ghê thêm. Cón một nói gì đi [illegible] cái gắt hiểm của cai xã-hội nầy lắm. Cón một nói gì đi [illegible] trong cảc, mấy ông lão mấy bà lão đem những cái lễ-tục rất cả-lệ chặt chưa các chị, các chị cũng thêm bực mình. Dầu các chị có bất bình biểu con đàm tới đâu cũng không đành đổi nổi « toà nội các hiệp-nhất » phát trong mà người ấy « Toà nội các tiếp nhất » nầy cón đứng vững, cón được một phần trong hòn phụ nữ Việt-Liêu bề lắm tin nhiệm hơn, thời các chị cũng thức [illegible] ta mà

Bị chưa [illegible]

Các chị ôi cho nhiệm tư trường Ân Mỹ [illegible] khi cón cập sách cao trường [illegible], chớ thì nỗ nhu các chị phải bỏ từ tưởng bao-mình ấy lại « lặng » nhà trường. Coi thế-làm của các chị ở chỗ [illegible] mà họ nào có thấu rõ cho đâu, họ cứ tàn lỗi lại các chị thô-quan tức thật!

Các chị nghĩ sao gỡ?

Tôi-Nga

CÁC LÁI Ở CAO MÊN

CẦN PHẢI LẬP MỘT CÁI LIÊN-ĐOÀN

để thương lượng với Đông-Dương kinh-tế cục ở Paris về việc bán khô cá cho Tây-Phi-Châu và quần đảo Antilles

Theo cái tin « Đông - Dương kinh-tế cục ở Paris hỏi khô cá cho Tây-Phi-Châu và quần-đảo Antilles », mà chúng tôi đã cho quí độc-giả hay ở số báo rồi, ta thấy Cao-Miên có nhiều hy-vọng lắm; một là nhờ bức tường quan thuế không cao, hai là nhờ ở địa vị của xứ Cao-miên là một xứ dưới quyền bảo hộ của nước Pháp cũng như Tây-Phi-Châu và quần đảo Antilles vậy.

Đó là ngó về mặt ngoài mà bàn thử: đây ta hãy ngó vào mặt trong mà xét thì mới được xát-bực hơn.

Mấy năm gần đây ta nên nhớn lức rằng: từ ngày liên đoàn Đông-thinh ngư nghiệp của bọn khách-trú xuất đầu lộ diện, nghề làm cá của ta một ngày một thấp lun bại, lụn bại do bởi nhiều lẽ. Họ nắm độc-quyền trong việc chuyển cũng ra ngoài-quốc. Họ mua khô của ta với cái giá rất rẻ, rồi họ bán ra với cái giá thật cao. Các đại-lý ở thị-trường ngoài-quốc như Tàu, Tình chau và Mã-lai, đều là người của bọn họ một lẽ nữa là hàng hóa cho xuất cảng qua các thị-trường ấy đều chịu thuế thương chánh nặng hơn cho bọn Pháp.

Với bọn Đông-thinh Ngư nghiệp ta liều bề có thể đối phó được, a có thể lập liên-đoàn để bảo thủ quyền lợi của ta. Nhưng cũng khó nổi, chạy khỏi tay ông tà thì lại mắc tay bà tiên. Tránh được bọn Đông-thinh ngư-nghiệp ở đây, chạy xuống Saigon thì gặp bọn xuất cảng cũng là bọn của họ, ngó thẳng ra các thị trường ở Tàu, Tình châu Mã lai...cũng là bọn của họ nữa. Thành-thử, nếu các lái không [illegible] cho Đông-thinh ngư nghiệp thì ngoài ra không cón ai mua hết. Bấy lâu các lái sở đi không lập được liên đoàn là vậy đó. Mà không lập được thì nghề làm cá của ta không sớm thì muộn cũng phải chết dưới bàn tay bóc lột của bọn trung-gian khách trú.

Đông - dương kinh-tế cục hỏi khô cá cho Tây Phi-châu và quần đảo Antilles là một cái đáng mừng cho nghề làm cá của ta ở Cao-miên, nhưng thấy cái tin đáng mừng mà rồi ta quên ngó đến bước đường của bọn trung-gian sắp ngăn cản trước mắt ta thì chưa chắc ta sẽ được mừng trọn.

Ta phải làm sao tránh cái tay bóc lột của bọn Đông thinh ngư-nghiệp. Ta phải sớm lập một cái liên-đoàn để bảo thủ quyền-lợi của ta.

Phải! lập liên-đoàn hồi nầy là một việc làm rất hạp thời lắm. Chánh-quốc sẽ làm hậu-thuẫn cho ta được đứng vững. Ta lập liên-đoàn để đối-phó với bọn Đông-thinh ngư-nghiệp. Ta chạy qua khỏi họ lần nầy, ta sẽ không cón gặp bọn họ nữa.. Ta sẽ được [illegible] thương trực-tiếp với kẻ tiêu-thụ. Ta sẽ được bức tường quan thuế không cao. Ta sẽ được Đông dương kinh-tế cục ưu-đãi.

Theo như bức thơ đề ngày 9 Octobre của Đông Dương kinh tế cục gởi qua thì chứng như bên chánh-quốc chưa biết đến con khô của ta cho lắm. Thứ hỏi tại đâu?

Xét ra cũng tại bọn trung gian đường cần ngăn và một phần tên tai ta không biết làm quảng cáo. Bọn trung gian khách trú ở đây bấy lâu chỉ biết giao thương với bọn của họ ở các thị trường bên Á-Đông mà thôi, chớ chưa hề đem con khô của ta bán ra khỏi Châu-Á, vì vậy mà con khô của ta không được ngoại quốc để ý đến. Nay ta lập liên đoàn để giao thương với các thuộc địa của Pháp là một dịp cho ta chiếm thị trường ở ngoại quốc, và làm quảng cáo cho con khô của ta nữa. Cái bước đầu tiên là làm sao cho họ để ý đến con khô của ta. Họ đùng được con khô của ta một lần rồi thì chưng đó ta khỏi lo ở thị trường nữa.

Đoàn chốt, Đông-Dương kinh-tế cục cón hỏi qua các hạng khô, số sản xuất, giá tiền và cách gởi.

Về phần phẩm thì ta khỏi lo cho con khô của ta rồi. Về phần lượng, không nói ai cũng biết số khô của ta sản xuất chẳng ít. Lấy theo tình hình con nước năm nay thì chắc thế nào mùa cá tới đây cũng trúng lắm, chỉ còn giá cả và cách gởi là chưa định được. Như vậy ta cần phải có một cái liên đoàn để thương lượng với họ. Một dịp may đưa đến cho ta, nếu ta không sớm lo liệt để cho nước khác chiếm thị trường thì ta không cón cơ hội nào để đánh đổ bọn trung gian nữa.

Bấy lâu bọn Đông-Thinh ngư-nghiệp thấy ta cần đến họ thì họ làm eo làm xách, coi con khô của ta làm ra một nhọc không biết bao nhiêu lao lực, rẻ như rác, nhọc như sơn, muốn định giá bao nhiêu thì định. Ta hãy bài xích họ thử nào! Ngày nào con khô của ta có chỗ tiêu-thụ rồi, thì ngày đó họ cần đến ta mà [illegible] Họ sẽ chịu theo cái giá của ta [illegible] sẽ chịu theo điều-kiện của ta buộc, nói một điều là nhứt thiết điều gì họ cũng sẽ chịu ta hết.

Xem đó thì việc lập liên-đoàn là một việc rất cần thiết cái tin « Đông dương kinh-tế cục ở Paris » hỏi khô cá cho Tây Phi-châu và quần-đảo Antilles » mới phải là một cái tin đáng mừng cho nghề làm cá của ta ở Cao-Miên vậy.

Đ. N. N. — CAO-MIÊN

Chung quanh lễ đưa nước

Phòng ăn trong chùa vua Cao-Miên. Mấy cụ lớn được phép, cho phép công chúng vào xem cái phòng nầy.

MUA CULA THIỆT NGUYỄN-VĂN-TRI MỚI CHẮC ĐƯỢC THỨ THIỆT

Đau nhức trong gân,
Nhức mỏi tay chơn,
Nhức đầu đông,
Phiền muộn lo lắng,
Ban đêm khó ngủ,
Trật gân, và các bịnh
thuộc thần-kinh..

Hãy uống :

KIM-TINH ĐƠN

của

VỐ-ĐÌNH-DÁN
Đại - Dược - Phòng
(Sáng lập năm 1921)
323 rue des Marins—Cholon

1 ve 0$25

Phân cuộc : 118 Rue d'Espagne Saigon
179 Bd Albert 1er Dakao

Thuốc hút không khó cổ, mùi thơm giá thật rẻ
Cie INDOCHINOISE DES TABAC
17 Bd Kitchener SAIGON

Thuốc điếu hiệu TÂM-KÝ

SỮA LE GOSSE THẬT TỐT

Mua nơi các tiệm hãy nhì cho được sữa hiệu LE COSSE
Có dùng rồi mới biết thiệt tốt và ngon

ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-DƯƠNG :
FREXOR
2, rue Mac Mahon—Saigon

Hy vọng ở đám thanh niên nhà ta

Thanh niên, thanh niên là hy vọng của nước nhà, thanh niên là nền móng của xã hội, câu nói nghe rất bùng bỏng giản-dị, nhưng mà, ta thử nhìn lại đoàn trẻ em của nhà ta sao ?

Trong mười đứa đã hết năm sáu đứa mang bịnh ban nóng lạnh, eo uột khó nuôi, cũng vì chứng đau ban trí không dứt căn, hoặc tho bẩm khí huyết cha mẹ có bịnh ma phái xanh xao lâu lớn. Thời đợi nầy là thời đợi văn minh, muốn cho tiến bộ thì phải lo cho tinh thần với vật chất cho được tráng kiện mà con người tiến bộ với cái vật chất tráng kiện kia là ai ? có phải đoàn trẻ em không ?

Vậy người làm cha mẹ biết lo cho con, biết lo cho nòi giống hãy dùng thuốc « Song tiên Hoàn » số 7, hiệu Đầu-Rồng mà bồi bổ sức lực cho trẻ đã mang những bịnh kể trên đây, thì trong mình trẻ em sẽ được mạnh khoẻ, đứa trẻ em không bịnh mà uống được « Song-tiên-hoàn » nầy thì càng thêm mục lực hơn nữa, học hành thêm phát đạt chẳng sai.

Nguyễn-thị-Kính
SAIGON

Tổng Đại-lý hiệu thuốc ĐẦU-RỒNG xin các chi nhánh sau đây đến có bán
CANTHO M. Võ văn Nhiều.
CANTHO Bazar Thanh-Phát.
CANTHO M. Trần Lương Thiện.
OMON M. Trần Hưng đức Đảo.
CAIRANG M. Hồa thạnh Giám.
PHUNGHIEP M. Lương văn Hue
SOCTRANG M. Trần kim Thành.
SOCTRANG M. Huỳnh Trường Xuân.
BACLIEU M. Lê ngọc Thảo.
CAMAU M. Phan văn Bước.
NGANAM M. Lâm văn Hưng.
LONGMY M. [illegible]
BACH[illegible] Ngọc Thái.
(1224)

Hơn 100 nhà thất nghiệp có công chuyện làm

Từ ngày đăng báo đến nầy, có trên một 100 nhà thất nghiệp, và cũng có lối 20 nhà buôn gởi thơ đến mua. Thật quả như lời, mua các món thuốc của nhà thuốc hiệu Nhành-Mai về bán lợi lắm, chạy lắm, mỗi ngày bán ít lắm 5 gói thuốc xổ 5 gói thuốc ban (chỉ-linh) cũng đủ lời 0p.50 đủ tiền nuôi miệng cũng như có chỗ làm chắt chắn vậy. Thuốc hiệu Nhành - Mai đi đến đâu cũng có người mua, đến đâu cũng được khen. Người nào siêng bán có ngày bán được mỗi thứ vài chục gói lời trên vài đồng. Nhà thuốc hiệu Nhành Mai bào chế thuốc có đủ phép của chánh phủ che ; ai mua thuốc về bán đâu được yên lòng khỏi lo sợ đều chi trở ngại. Bổn hiệu có nhiều thứ thuốc hay, xin kể dưới đây : Thuốc NÓNG và BAN « Chỉ Linh » 0p12 Thuốc xổ NHÀNH - MAI giá 0p.15 Thuốc ho « Bác - Bửu » giá 0p.10 Thuốc dán hiệu « Con-Rắn » 0p.12 Thuốc nóng « cảo khôn tán » giá 0p.12 Thuốc BỔ « TỪ » thế « hoàn » 0p.50. Thuốc đứa kinh (vàng vàng) Có bán khắp cả Đông-Pháp, các nhà buôn, và nơi tiệm thuốc. Các quý ông sẽ đến có bán. Saigon nơi tiệm có Nguyễn-thị-Kính Chợ mới. Mua sỉ lời nhiều đo nơi Nguyễn-văn Lượng directeur de la Pharmacie Nguyễn văn Phố boîte postale N° 13 Saigon.

Ở đâu có dầu Cùlà thứ thiệt

Muốn có thứ dầu Cùlà thiệt, xin nhớ đầu cùlà TAM ĐA. Trị bá chứng Do nơi Nguyễn thị Kính chợ mới có các quý ông đến có bán mỗi số 0p.10.

NHÀ THUỐC
BẢO-NAM-DƯỜNG
CẦNTHƠ
Bảo-nam Bạch-trược-hườn

Thuốc trị bịnh đau lậu. Hay nhứt hoàn cầu

Và chăng từ lâu nay tôi thường nghe thấy nhiều người mắc phải chứng bịnh lậu, đã có nhiều phương thuốc mà điều trị ; Những phần nhiều người có bịnh không gặp được thứ thuốc nào cho có công-hiệu.

Bởi thế nên tôi chẳng nệ công khó nhọc lấy hết tài mọn mà công nghiên cứu, kinh-nghiệm đã nhiều năm, từng trị động biết bao nhiêu bịnh, quả thấy sự công-hiệu của thứ thuốc BẢO-NAM BẠCH-TRƯỢC HUỜN nầy.

Thật là một thứ thuốc trị bịnh lậu hay độ nhứt không có thuốc nào bì kịp.

Thuốc nầy tánh chất hòa bình không có công phạt, và không có hại về đường sanh dục. Chứng bịnh bất cầu đau lâu mau nặng nhẹ, hoặc mủ ra đâm đề hễ uống đến thuốc nầy từ trong ba ngày thì thấy mủ và sự nhức nhối trong lỗ tiểu và đái rắt, đều được giảm bớt 10 phần hết 7, 8 phần, uống tiếp luôn thì được tuyệt dứt căn bịnh, mà lại tránh khỏi về sau bịnh trở lại và không đau chứng trở khi.

Nên lưu ý

Còn người nào lúc đương đau phải nên kiên-cố việc vợ chồng hết vì người đàn bà vì đó mà sanh ra huyết bạch nhiều, rồi lâu ngày sanh bịnh đau tử cung và phải cử đường dâm dục với bà người vì sợ e rồi gặp những người đàn bà nào không được sạch sẽ hay là có bịnh, rồi thọ nhiễm độc thêm thành ra bịnh trở lại nhiều.

Cách dưỡng bịnh

Mỗi ngày phải bơm nước thuốc vô trong lỗ tiểu tiện động rửa rày cho sạch ở trong lỗ tiểu, mỗi ngày phải làm hai lần, sớm mai và chiều. *Cách bơm thuốc* vô lỗ tiểu, sút nửa muỗn café thuốc đổ vô trong cái thao hoặc lá cái chi cho được sạch sẽ cứ nước cái vô trong đó nửa litre quậy thuốc ra cho đều, *để* chừng nước còn ấm ấm lấy ống bơm, bơm vô lỗ tiểu, khi bơm nước vô lỗ tiểu lấy ngón tay bịch lỗ tiểu lại một chút rồi buông ra cho nước chảy ra, làm được như vậy mỗi buổi sớm mai 7, 8 lần, mỗi ngày phải làm như vậy cho đến ngày lành bịnh, dùng thứ ống bơm thứ hằng ngón cũng cái, như ống ống thực nước vậy, các nơi tiệm thuốc tây có bán hoặc dùng thứ ống bơm, thứ mà người ta thường dùng bơm đường đại tiện cũng được, nếu dùng ống bơm thứ lớn nầy không nên treo cao quá một thước tây. Nên nhớ : mỗi ngày phải tắm hai lần, quần áo mỗi ngày thay hai lần, khi giặc quần áo phải nấu nước sôi mà giặc. *Một đều cần thận* : khi đi tiểu xong rồi hay là lác bớm rửa chỗ đau, hoặc tay có rớ rắm nhiễm chỗ đau thì nên nhớ lấy savon rửa tay cho sạch, phòng để tránh khỏi vì trùng dính vô con mắt, là vì có người đau bịnh nầy không giữ sạch sẽ làm vương vi-trùng vô trong con mắt thành ra đau chứng con mắt, ấy là một sự nguy hiểm lắm, có khi phải đui mắt nữa.

Người bịnh ban đêm chẳng nên thức khuya, phải ngủ cho sớm không nên làm công việc nặng nề hay là chơi thể thao công đi xa mấy.

Cữ ăn

Thịt bò, cua đồng, gà, ngỗng, bò cua, cua biển, tôm tép, đồ cay nồng, rượu hoặc bánh chưng khó nấp. Hết bịnh khỏi cữ ăn nữa.

Cách dùng thuốc

Thứ thuốc huờn số 1, bịnh nhẹ mỗi đêm đi ngủ uống 100 hườn, bịnh nặng hay là bịnh mới phát, ba đêm đầu uống 140 hườn mỗi đêm, kể sau mỗi đêm uống 100 hườn, uống với nước trà. Hườn thuốc số 1 nầy công vào đuổi những độc và giết hết vi-trùng trực xuất theo đường đại tiện và tiểu tiện mà ra.

Hườn thuốc số 2, sớm mai 7 giờ uống một lần, chiều 4 giờ uống một lần, mỗi lần uống 20 hườn, uống với nước sôi.

Hai thứ thuốc nầy không KỴ HẠI. Một hộp uống đặng 5 ngày

Giá 1 hộp là... 1$10

Khắp nơi có trữ bán (1317)

Thiệt hay giả

Vì có vẽ thầy thuốc SƯU BỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN gửi các chứng bịnh chung tỏ thật hay ai dùng cũng đều bịnh bán chạy một cách mạnh mẽ, kẻ ấy đem lòng ghanh ghét nói với nhiều người rằng bộc thơ của ông Trần-văn Kíp ở Marseille khen tặng thuốc Sưu Độc hiệu Ông Tiên đó nhà thuốc làm giả, cho rằng bên Pháp không thuốc nào hay trị bịnh phong tình hay sao. Vậy nhà thuốc xin đăng cái Régl ment de compte của nhà thơ Marseille và cái récépissé thuốc ở nhà thơ Tân định cho kẻ ấy biết thiệt hay giả. và chọc tức luôn rằng « à thuốc Ông tiên dám làm cam đoan với toàn chế

RÈGLEMENT DE COMPTE
d'un envoi contre remboursement

Le destinataire a pris livraison ou a refusé de prendre livraison (1) de l'envoi auquel était jointe la présente déclaration

Le montant de l'encaissement soit _____ est représenté, sous déduction de frais ci-après détaillés, par un mandat postal ou télégraphique ci-contre

Droit d'encaissement.
Taxe télégraphique
Droit de commission
Mandat (1) { postal n° / télégraphique n°
Total égal à _____ de l'encaissement

Timbre à date — RECOUVREMENTS MARSEILLE 26 4 34

RÉCÉPISSÉ

Nature de l'objet
Valeur déclarée
Remboursement
Poids

mà đúng thuốc SƯU BỘC không hết bịnh không lấy tiền, thì biết chắc thuốc nầy có thể nào chẳng phải người mình đồng có thuốc trị bịnh phong tình mới chính quả người đau khiến bên thầy Ông Ý rên thuốc đặc Pháp lên hoặc có ấn bánh bên cho kẻ ấy biết luôn.

(1.450)

Một cuộc thi có ích cho đồng-bào.

Buổi kinh-tế nầy, thổ sản của mình như lúa gạo, đường, đậu, vừng, vật vật đều rẻ, làm cho dân Việt-Nam mình phải trở nên nghèo nàn, khốn-đốn, nhưng mà đồ ngoại hóa đem vào kì môn nào cũng mắc, làm cho khó tả mua dùng.

Tỷ như dầu essence, dầu lửa (pétrole) vì xứ mình không có, buộc phải lấy dầu ngoại quốc, nên một đám tư bổn kiếp nhau thủ lợi, lên giá bán mắc cho đồng-bào. Nước cho đồng-bào rồ thì tới kể giá đầu khi trước và sau ra cho đồ thấy; trước khi bình tế, đầu đứa bán 8$00 một thùng (fûtage), đầu lửa bán 2$00. Bây giờ đầu đứa bán 2$50, đầu lửa 2$00 một thùng.

Dầu lửa nầy ở dưới đất lấy lên, nhưng mà giá lại mắc hơn đầu đứa đầu phụng và các thứ dầu của đồng bào mình đã dùng mà thấp đầu thì chưa có đầu lửa đem đến xứ mình.

Bổn hiệu thấy sự ức như vậy nên bày cuộc thi nầy cho các ông có nghề đem ra tranh với người, trước là ngoại quốc bớt thủ quyền lợi, sau là cho thổ sản mình bán được giá.

Cuộc thi như vầy : ai làm được đầu thấp bằng đầu đứa, đầu phụng, đầu cà hoặc các thứ đầu khác mà thuần tiếu, thắp sáng như đầu lửa và ít hao hơn hơn bết thì sẽ thưởng.

Giải nhứt..... 50$00
Giải nhì..... 20.00
Giải ba..... 10.00

Đèn nầy thắp bằng dầu mình không hoặc trộn với essence hoặc đầu lửa trong một phần tư hoặc một phần năm (ít chừng nào càng tốt chừng nầy).

Làm đèn thắp trong nhà hoặc ngoài trời, giờ đừng tắt mà sáng hơn bết. Đèn nầy phải cho đẹp là khác.

Bổn hàng sẽ có một hai ký-viên xem xét kỹ-lưỡng và thấp bết những đèn thí đem đến, thí-nghiệm kỹ-lưỡng có phát phần thưởng.

Hạn Tết Annam rồi sẽ cho đến cái thăng hai annam uỷ-viên xem xét có phát phần thưởng.

Ai muốn hỏi đến chi cần-kíp xin hỏi nơi bổn tiệm.

HÃNG DẦU VÀ SAVON VIỆT-NAM
CHOLON

Giải-quyết một vấn đề khó khăn

Bạn.—Anh có biết đặng ở trên đời có thứ bịnh nào rất là nguy hiểm, mà người ta lại mắc phải rất thường không ? mà những bịnh ấy đúng cách gì trị đặng lành ?

Anh.—Chứng bịnh rất nguy hiểm mà người ta thường mắc hơn hết, ấy là chứng ho và bịnh đau phổi. Mà muốn cho được lành thì chỉ có uống thuốc « *Chỉ khái tán* » nhãn « Con mèo » của nhà thuốc *Ung xuân Đường*, ít là trị được, lành hết, tiệt nọc, bịnh không trở lại.

Lại còn thứ thuốc nước nhỏ mắt nhãn Con Mèo, trị đặng các chứng đau mắt sưng, nhức, đỏ ghèn v. v. rất hay hay thần hiệu và thứ *Dầu Cù là* Con mèo mới ra đời, mỗi ve 0$10 hay trị đặng bá bịnh rất nên linh nghiệm.

Quí khách muốn mua thuốc, xin cắt nguyên cái cáo bạch nầy đem tới tiệm tôi thì mua mỗi chứng đặng hơn 20 phần trăm, nghĩa là giá 1$00 thì tính có 0$80.

Khắp lục tỉnh đều có đại-lý :

Tiệm tại đường Albert 1er số 113, Dakao-Saigon

(1195)

3$25
đem đến tiệm may
HIỆP-TÂN
Số 19, đường Amiral Roze
SAIGON

Sẽ sắm được một bộ âu-phục chiếu hàng, vải tốt, may khéo, thợ may chuyên môn ở trong tiệm may danh tiếng ở Saigon lâu năm.

Bổn-hiệu có lãnh may đồ Annam, tiền công thật nhẹ để chiếu mối hàng trong ba tháng, không đầu rẽ hơn đặng. (1289)

Hãy coi chừng khéo lầm đồ giả

Lâng nầy ở Bạch-Chương có nhiều cái tên Savon để chữ savon de Marseille đúng mới rồng là Savon Marseille đem qua bán giá thật rẻ cho người mua.

Phòng mà mua về đặng lại cân xem hơn savon lắm ở đây.

Vậy muốn khỏi lầm savon xấu quí ông quí bà có mua savon Việt Nam mà chắc rằng. Giá đã rẻ mà đồ lại thật tốt và lại giúp tốt cho đồng bào.

(1188)

NHÀ IN CLAUDE & CIE
Đường Pellerin — Saigon
Giấy thơ, giấy bao thơ, giấy bao bố, giấy bao bố, giấy bao bố

Đầu khai ở Lao — bắc về

Phan văn Quán xin ra Vinh buôn bán

Phan văn Quán, 30 tuổi, cựu học sinh ở Huế, quê làng Việt-yên phủ Đức thọ (Hà-tĩnh). Năm 1926 Quán theo bạn là Tôn quang Phiệt trốn sang Tàu, đến Nonday thì bị bắt. Tòa án Hanoi kết án Quán 1 năm tù, giam hết hạn, được tha về. Đến năm 1929, Quán lại thập đồng Thanh niên bị tòa Nam-án Hà-tĩnh xử án khẩu sai chung thân, đày vào Lao bảo. Nhân dịp quan Toàn quyền Robin sang nhậm chức, Quán được ân xá về làng.

Nay vì sanh hoạt quẫn bách nên ngày 10 Novembre Quán ra Vinh làm đơn xin phép quan chánh Liêm-phóng để ở buôn gạo cùng người vợ mới cưới là cô Ng-thị-Cầu ở phố Chợ, làm ăn yên nghiệp.

Chết rồi mà cũng được chồng cưới

Có tin ở Matsumura trong miền đông bắc nước Nhựt, cô viên giáo sư Matsumoto dạy lớp đại học y khoa tại Nagoya, mới làm lễ cưới cái tử thi của một vị hôn thê mình là cô Albe năm nay được 21 tuổi đã tử trần rồi. Lễ cưới ấy làm tại nhà riêng của cha mẹ cô Albe. Khi có lễ cưới, thi-thể cô nằm trên gường và mặc quần áo theo lễ hôn thú.

Matsumoto và Albe sự ngộ hồi tháng tư Tây vừa rồi, và đã làm lễ hỏi hồi hôn tháng 8 Tây. Cặp thanh niên nam nữ nầy nhứt định rằng hễ Matsumoto thi đậu cấp bằng lương-y rồi thì mới làm lễ thành hôn. Cách hai tuần lễ nay, cô Albe phát đau nang và chỉ đau trong hai ngày rồi chết. Hay tin ấy, Matsumoto cần tận nhà cha mẹ cô vị hôn thê mình và xin cha mẹ nàng cho phép và làm lễ hôn táng cô Albe tại đó.

Ngồi lửa chiến-tranh

Miếng đất Sarre sẽ về ai?

Berlin. — Mấy tờ báo Pháp đăng tin rằng nước Đức sẽ dự bị để dùng võ-lực chiếm hạt Sarre, dầu sau cuộc bỏ thăm của dân hạt Sarre ra sao thấy kệ. Tin đó mấy tờ báo Anh cũng trích theo báo Pháp mà đăng tiếp.

Một tờ báo Đức mới đây đem tin ấy ra bàn đại khái nói rằng: « Thật ra hiện nay chánh phủ Đức tin rằng sau cuộc bỏ thăm của dân hạt Sarre, thế nào hạt Sarre sẽ cũng trở thành đất Đức. Bởi vậy chánh phủ Đức đã dự bị để tới giữ đất ấy, nhưng không phải tới chiếm bằng võ lực đâu, tới giữ sau khi cuộc bỏ thăm của dân đã bỏ xong.

Chớ trái lại với các lời vu cáo vì ghen ghét của quân thù, nước Đức bao giờ cũng sẵn lòng theo cái kết quả của cuộc bỏ thăm. Bởi vậy kẻ phao lên vu cho Đức chiếm hạt Sarre bằng võ bị là những lời không thành thật.

Vấn đề hạt Sarre tại hội Quốc-liên

Genève.— Ông Laval sẽ tới Genève để dự cuộc hội nghị bàn về vấn-đề hạt Sarre. Cuộc hội-nghị đó có lẽ sẽ nhóm vào bữa 24 Novembre, vì tới bữa đó thì hội nghị ba nước tại Rome mới thôi xong từ phúc bẩm về vấn đề bỏ thăm của dân hạt Sarre vào bữa 13 Janvier 19 5.

Một đảng viên cộng sản đã bị bắt giải ra Vinh

Vinh.— Bùi-Khương 32 hai tuổi, ở làng Đông bàn, phủ Thạch hà (Hà tĩnh) bị kết án vắng mặt chung thân, vì có chơn trong đảng cộng sản mới bị bắt hồm 31 Octobre 1934 giam tại lao Hà-tĩnh, thì hôm 9 Novembre Khương đã phải giải ra Vinh để quan chánh Liêm-phóng Humbert lấy cung.

Lại cũng ngày ấy 11 người còn vào vụ rải truyền đơn cộng sản tại phủ Anh-sơn hồi tháng trước cũng bị giải ra giam ở lao Vinh để chờ ngày đưa ra tòa.

Chung quanh vụ độc quyền dầu lửa tại Mãn-châu

Bữa 16 Novembre ông Sato đại sứ Nhựt có tuyên ngôn rằng chánh phủ Nhựt không muốn dùng ru giải hoà cho Mãn-châu quốc và Mỹ về vấn đề độc quyền dầu lửa tại Mãn-châu.

Vì độc quyền dầu lửa đó không có sái với điều ước nào hết và cũng không hại cho Mỹ về sự bán dầu lửa được. Mỹ có thể cứ mua cổ phần của hãng coi về đường xe lửa Nam-Mãu, hãng đó có chơn trong độc-quyền dầu lửa tại Mãn châu, như vậy Mỹ sẽ vẫn bán dầu lửa được như thường.

Nhưng tới bữa 19 Novembre sau khi tiếp kiến ông Hull đại biểu Mỹ, thì ông Saito lại tuyên ngôn rằng có lẽ chánh phủ Nhựt sẽ đứng ra can thiệp để phân xử cho Mãn-châu quốc và Huê-kỳ về vấn đề độc quyền dầu lửa.

Tin thêm về vụ gian lận Lévy

Paris.— Bữa trước khi vụ gian lận rất lớn của hai anh em Lévy đổ bể ra thì chỉ mới bắt được có một người trong anh em Lévy mà thôi. Hiện nay bắt thêm được Charles Lévy rồi, như vậy là trọn hai anh em Lévy đã vào lưới pháp luật.

Charles Lévy bị cáo là lường gạt 25 triệu quan về sổ cổ phần của các công ty có quyền được lãnh chiến phí. Các cổ phần đó, năm ngoái đã đem thế cho nhà Đông Dương ngân hàng đặng có vay 13 triệu.

Theo sổ kê toán của các công ty ma Lévy đã lập ra thì sổ cổ chỉ gần bằng nửa số thiếu, vì sổ cổ tính được 200 triệu thì phần nhiều là những giấy nợ không đáng được nữa.

Một anh khùng giỏn quan Tổng-thống Y-pha nho

Madrid — Một anh khùng tính đặt bom đặng làm hai ông Tổng-thống nước Y-pha-nho.

Đêm bữa 18 Novembre, linh gác nhà quan Tổng thống thấy một thanh niên đi lại, có bộ khả nghi.

Thập anh ta và hỏi thì anh ta liền trả lời: « Tôi cần phải đặt hai trái bom trước cửa nhà quan Tổng-thống ». Nhưng đem hai trái ra xét thì là hai trái bom giả. Bởi chỉ là hai trái pháo trong có đường, muối, đinh, thuốc súng và một chút cường toan.

Anh chàng giả ngộ đó đã b bắt giải lên sở linh kín.

Ai-Tín

Chúng tôi xin đăng tin buồn rằng lí. Lê-văn Ba, hội viên cần hội Annicia, mới từ trần hồi 8 giờ sáng nhằm ngày 19.11.34.

Lễ an táng sẽ cử hành 7 giờ sáng ngày 20.11.34.

Chúng tôi xin trân trọng ti hàng trên quý báo trước chia buồn cùng tang gia, sau cần chúc cho linhưng hồn bạn đặng tiêu diêu miền cực lạc.

Trần ngọc-Giật.

Chánh hội trưởng hội Annicia

Cảm tạ thâm ân

Chúng của tôi là Nguyễn văn Tàng tháng phán phát ly hồi: hưu, chúng mang mất lộc đặng bà con có bác gần xa và qui ông qui thầy đến chia buồn cùng giúp điều quá đáng, thiết cái ơn đó không bao giờ tôi quên cho được. Hôm nay, xin cố mấy lời cảm tạ qui ông qui bà cùng thân bằng quyến thuộc. Trong con rối đó nếu có điều chi sơ sót nhờ qui ông qui bà cùng cô bác hỷ xả cho, tôi rất đội ơn vạng bội.

Madame Veuve PHAN-TƯ-a Bentre

Savon Việt-Nam tốt hơn hết

Cuộc hội nghị hải quân hư rồi?

Londres.— Đại-biểu Nhựt thừa nhận các lời thỉnh cầu của Anh, nhưng không nhận các lời đề-nghị của Mỹ.

Bởi dư-luận cho rằng đại-biểu Nhựt mà còn hội-kiến với đại-biểu Mỹ, đó chẳng qua là giữ lễ phép ngoại giao đó thôi. Đại biểu Nhựt không muốn cho sự thất bại của cuộc hội nghị hải quân rầm rộ quá nên có thái độ đó, chớ sự thật thì cuộc hội nghị hải quân đã hư hẳn rồi.

Một cuộc đình công lớn

New-York. — Tổng liên-đoàn của các người làm công trong các sở xay nhà cửa và cầu cống đã ra lịnh làm một cuộc tổng đình công.

Hiện nay 55.000 thợ đang dự bị sẵn để bỏ việc không làm nữa.

Giá lúa và Tin tức

Giá lúa tại Cholon

NGÀY 21 NOVEMBRE 1934

LÚA

(Mỗi tạ 68 kilos)

Goceng	1.48	Omon 1.36
Bentre Bairi	1.43	Cairang 1.36
Bentre	1.28	Tho Not 1.36
Mytho Tânan	1.38	Longxuyên 1.36
Cai Lay	1.38	Châudoc Binter 1.36
Cai Be	1.38	— Rouge 1.36
Vinhlong	1.38	Tânchau 1.35
Bakê	1.38	Sadec-Blan 1.36
Can Chong	1.40	— Rouge 1.36
Cang Long	1.40	CAOMEN
Travinh	1.4	
Baiaxu	1.43	Battambang 1.39
Bachieu	1.43	Banam 1.33
Rachgia	1.42	Soairieng
Phuoc-Long	1.40	ma de 1.18

GẠO

(Mỗi tạ 60 kilos)

Gạo N° 1	25/	2.10
Gạo N° 2	40/	1.98
Tấm 1-2		1.50
Tấm 3-4		1.32
Cám trắng		0.60
Cám lức		0.45
Bao lúa ve		14.00
Bao gao		20.00

Bạc đo mỗi tháng à «lo» ở Cholon. Tử

Tàu đi

Ở Phan Thiết

Dapleur	6 Nov.
Yanghee	13 Nov.

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Forbin	30 Oct
Kouangsi	2 Nov

Tàu về

Sikiang	7 Nov.

Singapore về

G.G.Merlin	1er Nov

TÀU ĐI

Qua Pháp

Porthos	29 Oct
Forbin	2 Nov.
Kouangsi	5 Nov.
Sikiang	10 Nov

Ra Bắc và Trung-kỳ

Claude Chappe	30 Oct
Cap St-Jacques	29 Oc.

Qua Tân

Artagnan	1er Nov

Qua Singapore

Albert Saurraut	72 Oct
G.G. Van Vollenhoven	30 Oct

Bảng thuốc

thuốc bổ

ĐỨC-TRỌNG

trừ tuyệt chứng bịnh

DI-TÌNH

MỘNG-TÌNH

HƯỚT-TÌNH

VÀ HẾT ĐAU LƯNG

nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG 353 rue Cây mai CHOLON

CLINIQUE DE SAIGON

DƯỠNG-ĐƯỜNG SAIGON

Docteur LÊ-HƯNG-LONG

93, rue Pellerin, Saigon

Tại đường đường này có phòng khán bịnh riêng để tiếp thân chủ hằng ngày, có nhiều phòng để nuôi bịnh đó bảo sanh, sắp đặt theo kiểu kiêm thời. Mỗi phòng đều có đường ressort, tủ kiến, bureau, lavabo, bồn tắm hay là douche, sạch sẽ, khoẻ khoắt, cao ráo, mát mẻ và êm tịnh. Có phòng mổ rất và dễ khó, có chỗ riêng để thử máu và kiểm các vi trùng độc.

Cách điều dưỡng rất kỹ lưỡng—Sự ăn uống đúng vệ sanh

TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH VÀ CHUYÊN MÔN:

những bịnh và dưỡng nữu tiện dan ông và đàn bà: đau cật thận, bọng đái, phong tình, v. v. Các bịnh đàn bà: đau bao đau huyết, đau tử cung, huyết bạch, sửa tử cung cho có thai, đẻ khó, hư thai v. v.

Docteur LÊ-HƯNG-LONG

De la Faculté de Médecine de Paris

Lauréat du Prix Tuffier de Chirurgie

Ancien élève de l'Institut Pasteur de

BỔ-HUYẾT TỰ-LAI-TINH

là thứ thuốc bổ tinh-thần khí-huyết ăn không ngon, ngủ không được, trong mình mỏi mệt, đờn bà kinh nguyệt không đều, nóng thuốc nầy rất hiệu nghiệm.

Ve lớn..... $500—Ve nhỏ..... 1$20

BỔ-PHẾ CHỈ-KHÁI-LỘ

Chuyên trị các chứng ho, bất luận gió trẻ, đờn bà có thai đều dùng được. Bà phát bà trung, tiếng đồn khắp nơi

Mỗi ve..... 0$40

Xin nhớ nhìn bưu-kiểm hồ-lô mới là thứ thiệt

Có đã bán khắp cả Nam-kỳ, Cao-miên và Lào

THÁI-NGUƠN ĐƯỜNG DƯỢC-PHÒNG

70, Boulevard Gaudot, Cholon

(1161)

RẤT TIỆN LỢI CHO NHỮNG NGƯỜI DÙNG

BỘT VỊ-MÀU

Hiệu XƯƠNG-MẬU, số 33-35, đường Sanh Hoà Chợ-lớn, làm đại-lý độc-quyền bột VỊ-MÀU, ở Shanghai chế ra, để nêm các món đồ ăn chay và ăn mặn, có hứa với những người thường dùng bột VỊ MÀU, nếu có đủ 12 miếng giấy thưởng trong mỗi cái hộp hay là ve bột VỊ-MÀU, hãy đem lại chỗ mua đổi lấy một hộp bột.

Nay bổn hiệu xin cho qui ngài hay, nếu qui ngài không đủ 12 miếng giấy thưởng, có bao nhiêu cũng được, cứ lại đổi chỗ thường mua bột là thì lấy tiền, đủ 12 miếng thì lấy bột, tùy theo giấy thưởng rất tiện cho qui ngài.

Xin nhắc bội nữa có thể làm cho các món đồ ăn trở lại ngon ngọt, hết kỳ nấu món chín, bỏ một chút bột vào, dầu món không ngon cũng hóa ra ngon.

Bột nầy để bán khắp cả ba kỳ, mấy tiệm chạp phố đều có bán, mua về dùng nhớ nhìn cho kỹ cái nhãn BÔNG-SEN ở rèn nắp hộp

(1166)

20 điếu thuốc

Cigarettes COFAT

Quí vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đổi mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT ».

Hay là đem những chỗ sau đây:

Ở CHOLON: Tiệm TRINH-LÊ-SINH — 350, rue des Marins.

Ở SAIGON: Tiệm TRIỆU-THANH — 6, Amiral Courbet (Chợ-mới)

Lòng mẹ đối với con...

Trong lúc bịnh hoạn đau ốm thì lo cơ khêu cùng, ăn chẳng biết ngon, nằm không dám nghỉ lớn nhỏ, chạy đây, đi đây, quí bà cho là nếu trẻ em của qui bà có cơm nóng, ăn bữa thân không chơi, biếng ăn hay khóc đêm v... v... xin hãy kiếm cho đặng một gói thuốc *Nhi khoa an toàn chỉ-khái-tán* nhãn *con Nai* về cho uống trong vài giờ sẽ thấy bớt liền, qui bà đừng thử cho trẻ em uống một lần đi sẽ biết thuốc nầy linh nghiệm là đường nào thật rất hợp với chứng bịnh của trẻ em lắm.

Còn như trẻ em có bịnh trái, hay nóng nẩy, nằm lăn lộn không yên, mồi khô, miệng đắng, mắt đỏ, gân đầu vàng như nghệ, rõ trán thật nóng, trong bụng như lửa đốt, đừng lo không sao đâu quí bà cứ mua thuốc Thất-nhiệt đơn nhãn Con Nai của hiệu Quảng-Tế-đường bán sống trong 15 phút đồng hồ sẽ thấy bớt liền chắc vậy, trẻ bịnh không sai một sống có thấy mát mẻ mà bao trái gì cả lạ ra hết.

Cho nhìn kỹ nhãn Con Nai có cần chứng của hiệu.

Quảng-Tế-đường

841, rue P. Blanchy, Tânđịnh Saigon

Nói cần đăng đại lý gửi thư thương nghị

(1166)

TIỂU-THUYẾT CỦA DƯỢC-NHÀ NAM — N° 48

KHÍ HUYẾT ANH HÙNG

PHÙ-ĐỨC

II

— Ủa sao vậy?

— Tôi lấy làm buồn và đau đớn.

— Có lẽ ông buồn vì sao ông thân ông chẳng dạy thêm vô cho ông đánh trả thù Huỳnh-Long phải không?

— Ông nói trúng đó.

— Lạ thật, tôi nghe công chúa đề nghị việc đó lắm.

Hoàn ngọc Quang nói: « Cha đã giận sao tôi có cái lời người mà xin đánh với Huỳnh Long vì người biết trước tôi học võ còn non không thắng nổi, mà tôi chẳng nghe. Tôi tưởng đánh trận đầu thắng thì tốt còn có thua thì cha tôi buộc lòng sẽ dạy thêm cho tôi đánh trả thù chớ; không để tôi lâm. »

— Có lý nào ông thân ông nhẫn tâm không chịu dạy.

Hoàn ngọc Quang hỏi cái lâm thinh. Người khách tiếp nói rằng: « Kim Phụng là con của « Hay là ở gần thân ông cung cô tôi đó.»

Lê Hà, còn đối với ông chẳng có tình thương yêu cho mấy » Hoàn ngọc Quang nói: « Bỏ là việc nhà của tôi, ông lọc mạch muốn biết làm gì? »

Người ấy một nửa cười mà rằng. « Một sự là lẽ tôi nghĩ không ra nên muốn biết vậy thôi. »

Hoàn ngọc Quang hỏi: « Ủa, sao đêm nay ông không ở tại rạp hát xem trận đấu võ đó mà lại đi đến nhà hàng nầy làm chi? »

— Tôi không thiết gì đến trận đó ai thắng ai bại mặc kệ.

Nhớ đến Kim Phụng, Hoàn ngọc Quang tỏ bộ vui vẻ hỏi người lạ mặt nầy uống rượu gì rồi kêu tên bồi đem lại mời uống. Hoàn ngọc Quang hỏi: « Ganh việc Trung Hoa có một cô đào tài sắc vẹn toàn là Kim Phụng, chẳng hay cô đã có nơi nào chưa và con cha mẹ hay không? »

Người khách mỉm cười mà nói rằng: « Kim Phụng là con của

— Con của ông?

— Phải, tôi không giấu, nó là con nuôi chớ không phải con ruột.

— Ông con đứa con nào khác không?

— Không.

— Thưa ông, tôi tỏ thật cho ông biết tôi buồn việc nhà lắm, muốn bỏ mà đi, tôi sẽ mộ được nhập vào gánh xiếc, tôi đây tôi được phiêu lưu xứ nầy sang xứ nọ. Nếu được ông cô lòng tôi riêng đến cho thì tôi lấy làm may mắn lắm.

— Ông muốn thì tôi rất vui lòng, chẳng rõ ông có tôi gì hay là có thể diễn cho khán giả xem chăng? Nếu có thì đề xin nhập vào lắm.

— Có tôi có tài phóng đao bắn súng, và thấy đây trên người chúng trong gánh xiếc của ông chưa có ai.

— Có chớ sống chưa đổi chương trình nên chưa có điểm mà thôi. Liệng dây và bắn súng thì Huỳnh Long có hiệt tài, còn bắn tên phóng đao thì Kim Phụng giỏi lắm.

— Nếu vậy thì tôi nghề của tôi dư dụng.

— Biết đâu ông có tài hơn Huỳnh Long và Kim Phụng. Tôi xem bộ tịch của ông nếu tập được mấy món thì mau giỏi mấy.

— Dạ phải tôi sẵn đờn cầm, tôi nhào lộn xuống nói và trồng chuối đi hai tay được sao chẳng phải lạ gì, nên tôi không muốn nói ra.

— Ông nhứt định muốn theo gánh hát sao?

— Tôi đã nhứt định rồi, tôi đã khán lên không cần nhớ đến cha mẹ tôi nữa. Tôi bắt bình cha tôi lắm, vì người không chịu dạy thiếm võ cho tôi.

— Tôi khuyên ông cố lắng nên nóng giận, ông ở với cha mẹ được sung sướng hơn vì chỉ mẹ ông giàu có bạc triệu.

— Phải, nhưng tôi không cần ha tôi rất nghiêm gắt tôi bị bó buộc lắm.

Người là một người lắm mưu kế nay nghĩ một kế rồi ngồi ngay vào mặt Hoàn ngọc Quang và nói:

Tôi nghi ông Hoàn ngọc Ái không thương ông vì ông đã nghi ông không phải là con của ông.»

Hoàn ngọc Quang ngạc nhiên ngó người khách rồi nói: « Sao ông dám nói lạ vậy?»

— Ông cố thấy ông có giống ông Hoàn ngọc Ân chút nào không?

Hoàn ngọc Quang nói: « Phải tôi không có giống cha tôi, sau tôi giống mẹ tôi. Con giống mẹ tôi không giống cha, sự đó có lấy gì làm lạ » Người khách lắc đầu mỉm cười ở nói: « Ông không giống mẹ ông chút mẹ tôi nên tôi còn nhớ giống lắm ông không thấy tôi mắt trắng mình cao miệng có hơi mỏm sao.

— Phải ông có hơi giống lắm nhưng mà.

— Nhưng mà sao?

— Ông không phải con của ông Hoàn ngọc Ân.

— Ủy! Ông dám nói như thế, ông không sợ mích lòng tôi đó.

+++++++

Còn nữa

+++

DÙNG THUỐC

THIÊN-HÒA ĐAN-DƯỢC

Trị các chứng bịnh ban

HAY LẮM

KÍNH CẢO

Phương thuốc nước trị các chứng bịnh ban của bổn-đường bào chế, trước kia bổn là Ban-Dược-Thủy nhưng từ nay trở đi, sẽ đổi tên lại mà kêu là THIÊN-HÒA BAN-DƯỢC.

Sở dĩ có sự thay đổi như vậy, vì mới đây các nhà đại-lý của bổn-đường và nhiều vị thân chủ quí yêu, có cho bổn đường hay rằng có nhiều thứ thuốc trị bịnh ban cũng lấy tên Ban-Dược-Thủy của bổn đường mà đặt tên thuốc của họ. Bởi đó cho nên bổn đường định đặt tên-mới THIÊN-HÒA-BAN-DƯỢC này để thế cho tên cũ Ban-Dược-Thủy. Đặng cho chư tôn khỏi phải mua lầm những thuốc giả mạo của họa vô lương.

Bốn chữ THIÊN-HÒA BAN-DƯỢC nầy, gồm có ý nghĩa điều đủ là : thuốc nước trị bịnh ban của bổn-hiệu (THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG). Bổn hiệu đã có câu chứng bốn chữ nầy nơi Tòa, để ngăn những sự gian giảo của họa người vô lương tâm ấy.

Vậy từ nay trở đi, mỗi khi chư tôn muốn mua cho đặng phương thuốc trị bịnh ban của bổn đường bào chế, thì xin nhớ coi cho phải thuốc THIÊN HÒA BAN-DƯỢC của bổn đường, thì mới khỏi lầm những thuốc giả mạo.

Nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG — CHOLON

Hãy hút thuốc điếu «ĐẠI-NAM»

Ngon hơn hết

COTAB

14 năm danh tiếng

Thuốc *Cô tinh hoàn* của nhà thuốc *Võ-đình-Dần* là một thứ thuốc bào chế rất công-phu.

Dàn ông thận hư di-tinh, mộng-tinh hượt-tinh uống 1 hộp 6 hoàn thấy hiệu nghiệm.

Người nào đã uống thuốc khác mà không hết, muốn uống *Cô-tinh Hoàn Võ-đình-Dần* thì hãy nghỉ 3 ngày trước đi, rồi uống nó mới thấy hay.

Cám tạ

Chúng tôi xin có lời cám tạ các thân hàng quyến thuộc đã đến đưa linh cữu thân phụ chúng tôi là ông Nguyễn-van-Nhu đến phần mộ và đến chia buồn với chúng tôi. Trong khi bưu sự, nếu chúng tôi có điều chi sơ thất xin qui nhơn lượng thứ cho.

Nguyễn-van-Ngọ
Nguyễn-van-Kiều
Nguyễn-van-Hảo

VẮN TẮT

Có nhiều người nói rằng mua sách Trung-Bắc lại thêm Thanh-Thanh rẻ hơn gởi mua ở tân Trung-Bắc, tỷ như 1 bộ sách ở Trung-Bắc bán 1$ gởi 0$35 tiền cước mà mình mua ở Thanh-Thanh chỉ phải trả 1$00 hay 1$05. Vậy chẳng phải rẻ hơn là gì?

***

Ngoài những sách giáo khoa của nhà in Mỹ-thắng Nam định, chúng ta hãy tiệm Thanh-Thanh còn chưng bày nhiều thứ sách quốc văn có bổ ích cho các bạn thanh niên, nào tiểu thuyết, nào ca, nào Nhựt-bản, nào sách thuốc dân bà, trẻ con, nào là Nho giáo của Trần-trọng-Kim, Cô-lâm-mộng của ông Ngọc am Võ-tiêm-Sơn mới xuất bản.

MỚI-LẠI

NHƯNG THẮNG BỀ ÁO BÀNG.
NÍ ĐEN MAY ÁO BÀI.
NÓN RƠM VÀ NÓN NỈ TRẮNG.
CÁC THỨ ÁO BẬN LẠNH.

MY-LỢI

48, Rue Vannier, 48
CHỢ-CŨ SAIGON
(1243 T)

Có kim hiệm có giá rẻ đặc-biệt

GIẤY đánh máy thật tốt (Papier pelure Perfect Bàng)

Mỗi rame 500 tờ 21x27 giá 1$00

Mỗi rame 500 tờ 20x31 giá 1$05

Còn có 500 rames mà thôi, xin qui-vị mau gởi thơ mua nơi LÝ-CÔNG-QUẬN chủ nhà in Sectrang. (1246)

Ai muốn học làm bánh Champagne

Xin gởi 0$20 có đến *hãng bánh QUỐC-NỮ số 98 đường Legrandière Saigon* sẽ gởi cách làm bánh Champagne rành rẽ, không sơ sót một đều.

Hãng cũng có trữ bán nhiều bánh Champagne và gởi theo cách lãnh-hóa giao ngân. (1279)

DỊP MAY ÍT CÓ

Bổn hiệu vì bận nhiều việc, cần không xiết, nên tính sang lại cái «*Bar Đại-Tâm*», gồm có những món sau nầy: 1 Billard *Brunswick* và 2 bộ đạng, 1 billard russe, và bàn ghế, v.v... Ai muốn sang xin mời lại «*Bar Đại-Tâm*», 82, Bd. Tổng-đốc Phương Cholon thương lượng. (1272)

Chú lính nào đây?

Ai ở Ngã-năm (Giadinh) cũng đều biết tên anh năm Cúc là người bán Cafe có tiếng ngon hơn hết. Tiệm Cafe của anh cũng như các tiệm khác đều có đóng thuế sanh ý cho nhà nước mỗi năm một số tiền nhứt định. Thế mà có chú lính nào đó (chúng tôi xin giấu tên cho chú) cho rằng số tiền anh năm Cúc đóng thuế kia là không đúng thức lệ hay sao mà chú lính ta cứ bai ba bữa lại ăn uống nào cháo, cafe, rượu ăn uống xong đi ra không trả xu nào hết, đã nhiều lần anh năm Cúc đòi hỏi thì chú lính ta lại hăm phạt và lung tung.

Chúng tôi xin nói cho chú lính nào đây biết rằng, cái cử chỉ của chú đó là không tốt đó. Người ta bán người ta có đóng thuế, chú ăn là chú phải trả tiền. Cớ sao lại viện lẽ tôi là lính mà ăn «quít» của người ta. Chú nên chừa bỏ cái thói đó đi và nhơn tiện xin hai Cô chánh phó ở Giadinh nên để ý đến những sự hành động của những người giúp việc để giữ tiếng cho nhau.

Lễ an-táng ông Lê-văn-Trung

Như tin chúng tôi đã cho hay hôm qua, ông Lê-văn-Trung đã từ trần tại Tây-ninh rồi.

Lễ an-táng của ông sẽ cử hành vào ngày 2 Décembre 1934.

Hiện nay có một sở đạo-hữu yêu mến ông ở Saigon và Lục-tỉnh đã về Tây-ninh để dự lễ tổng táng.

Còn ở các thánh thất thì có làm lễ truy-điệu và cầu siêu cho ông.

Tuy hồi ông còn sanh tiền thì bổn-đạo Cao-Đài vẫn chia ra nhiều phái và có những phái không đồng ý-kiến với ông, nhưng nay đến ngày vĩnh-quyết của ông, mọi người đều lỏ lòng thương tiếc hết.

NGUYÊN NHƠN CỦA BỊNH

MỘNG-TINH, DI-TINH VÀ HUỢT-TINH

A.— *Bởi thọ bẩm tiên thiên bất túc, hậu-thiên thất nghi, tuổi còn nhỏ mà quá ư sắc dục quán liễu đông nhi tướng hoả tây mà thành ra.*

B.— *Bởi lúc tuổi còn nhỏ, sức lực mạnh mẽ tham đều sắc dục tạm trí còn non không tự chủ động trình, chơi « cái Trang-điểm » làm cho ngọc quan lớn mà thành ra.*

C.— *Bởi người bị lúa độc uống thuốc [illegible] thông lợi tiểu tiện nhiều làm cho thận thủy-suy ngọc quan lớn mà thành ra.*

Bởi ba nguyên-nhơn kể trên mà sanh ra ba chứng bịnh « Mộng tinh », « Di-Tinh » và « Huợt-Tinh ».

1° *Nằm chiêm bao thấy mộng mị tinh xuất ra là Mộng tinh tỷ như bình chứa nước đầy mà tràng tràn không nặng.*

2° *Lúc ngủ không nằm chiêm bao mà tinh xuất ra khi thức dậy mới hay, trong minh bẩn thần lay chơn nhức mỏi là Di-tinh tỷ như bình chứa nước nghiêng mà tràng ra, bịnh đã nặng.*

3° *Bất luận ngày đêm tinh khí cứ chảy ra hoài, hoặc thấy sắc hay là mơ tưởng việc tình dục cũng chảy ra, hoặc đi tiểu, tiểu rặng mạnh cũng chảy ra là Huợt-tinh, tỷ như bình chứa nước lầng đầy mà nước chảy ra, bịnh rất nặng và rất khó trị.*

Người mắc phải ba chứng kể trên thường hay đau thất ngang lưng nước tiểu vàng tai chơn nhức mỏi, trong minh mệt nhọc, ăn ngủ chẳng đặng hình sắc tiều tụy, gương mặt xanh xao càng ngày càng ốm. Nếu không điều trị để lâu ngày thủy suy hoả vượng hoả bừng lên đốt tim phổi, làm cho tim nóng phổi yếu rang tức nơi ngực thành ra bịnh ho.

Người mắc phải 3 chứng bệ trên hãy uống « Tam-tinh Hoàn Cầu Bổ Thận-hoàn » (số 2) của nhà thuốc VÕ-VĂN-VÂN Thả-đầu-Môi thì bịnh hết dứt mà lại đặng bổ thận tràng dương cố tinh ích chỉ, bồi bổ sức lực trong mình, 10 người uống không 1 mệt, đã đi, chẳng biết bao nhiêu bác thơ khen lặng.

Giá mỗi hộp (uống 5 ngày) 1p.00

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG

Cầu nhân: Y học-sĩ Võ-văn-Vân bào chế THUDAUMOT

THUỐC TRỊ BỊNH ĐÀN BÀ

Đùng thử, thử khỏi tốn tiền

QUẢNG-CÁO! QUẢNG-CÁO!

Hai tiếng quảng cáo làm cho biết bao nhiêu người lầm lạc. Kẻ giàu như người nghèo hễ có bịnh thì lật đật tìm thầy hoặc xem bảo kiếm quảng cáo nào nói hay nói giỏi trúng chứng bịnh của mình mau mau mua về uống, bịnh đã không thấy giảm mà lại còn thêm.

Nói ra đây chẳng phải khoe chớ thật tình chúng tôi chạy thuốc giỏi mà không phải nói dối, chẳng sợ sót một đều.

Nói ra đây chẳng phải khoe chớ thật tình chúng tôi chạy thuốc giỏi mà không phải nói dối, chẳng sợ sót một đều. Đã có cho không ngoài 400 người đàn bà và con gái đúng thử trăm người như một đều công nhận đó là môn TIÊN DƯỢC.

Môn thuốc ấy tên là : CUNG NGA BỬU KIM ĐƠN chuyên trị những chứng bịnh nầy :

1°—Đàn bà đau tử cung, tử cung sưng, tử cung trệ xuống, huyết trắng ra dầm dề, tử cung lạnh không có con.

2°—Bạch đái hạ.

3°—Đàn bà bị huyết băng uống vào cầm lại.

4°—Có thàng không đúng hay đau bụng máu tay chưn bụng hơi mình mẩy nhức nhối.

5°—Đàn bà hay con gái đau máu, nước da vàng vọt ăn uống không tiêu rằng ngày càng ốm

Qui bà qui cô mắc những chứng bịnh trên đây 5 xa viết thơ về hỏi hay đến thương lượng Bổn đường sẵn ông bàn thuốc CUNG NGA BỬU KIM ĐƠN nầy không lấy tiền trước những bà cho chỉ ở chắc chắn chẳng đúng rồi cầu thật hay sẽ trả tiền phân nửa, thôi trong hai tháng.

Kể từ nay tới 31 Décembre CUNG NGA BỬU KIM ĐƠN sẽ bán một lấy phân nửa tiền thôi cho những bà không cho biết chỗ ở.

Bổn đường đã chế ra thứ CỦ LÀ SƯ TỬ chuyên trị bà chồng hay bực nhọc ai ai cũng đều biết ngày nay bổn đường chế ra thuốc CUNG NGA BỬU KIM ĐƠN nầy chuyên trị bịnh đàn bà hay bịnh nữa. Thuốc nầy ky khi đàn bà nóng lạnh xổ mũi nhứt đầu không nên uống. Mỗi ngày uống 1 hườn chia làm hai, sớm mai và chiều

Giá một hộp 5 hườn 1$50 — *Lấy phân nửa tiền 0$75*

Cầu cáo,

THOẠI-DƯ-ĐƯỜNG

135, rue de Paris, Cholon

Quan Toàn-quyền đi kinh-lý

(Tiếp theo trương nhứt)

Nói chuyện lần thứ hai với ông Pagès

Quan Thống-đốc tánh rất vui ngài hay nói chuyện. Lúc đi tàu hôm trước, ngài có bàn vấn-đề nuôi heo, nay ngài cũng nhắc lại. Nhưng hôm nay ngài có nói thêm rằng cho heo ăn bắp không bằng gạo. Nuôi heo bằng bắp nó hay ốm, và thường phân nó không tốt, con nuôi nó bằng gạo thì nó mập lắc lắm.

Có vài bạn đồng nghiệp hỏi ngài về vụ Tân-uyên : *tình giết người, ông quận Công không chánh trực....* Ai cũng mong gặp ngài trả lời sao....

— 4 tên lính vừa rồi tay nên phải bị tội nặng, ông Pagès trả lời, quan quận Công là người học giỏi mà nhược tánh.

Rồi, hết câu chuyện tên « Cà bà linh đánh chết ». Hôm nào đến nay, các báo nhao nhao lên kêu ca cái ăn sát nhơn của bốn anh lính ở Tân-uyên, ông quận Công không chánh trực. Nay quan Thống-đốc đã trả lời như thế, tưởng rằng vụ anh Cà đã êm rồi.

Vậy xin ai đừng mong nói đến vấn-đề ấy nữa. Có một bạn đồng nghiệp hỏi ông Pagès : « Vậy quan quận Công có bị đổi không? »

— Không, quan Thống-đốc trả lời vừa rùng vai.

Khi nói chuyện đến Vam-Nao có cá mập, quan Thống-đốc nói rất ngộ nghĩnh rằng : « Ở dưới nước có cá mập, mà ở trên bờ cũng có nữa ». Có mập trên bờ của ngài nói đây là nhà báng Đông-Pháp đó vậy.

Tại nhà tu Cù-Lao giềng

Tàu đến Cù-lao Giềng lối 12 giờ. Tàu neo giữa sông, có ba chiếc Ca-nôt ra rước 2 quan Toàn quyền và Thống-đốc cùng các viên quan khác vào. Ông cố đạo Perchouffot tiếp lễ hai ngài, vào đến nhà tu, học trò tu đều ăn mặc theo lễ để chào hai Thượng-quan.

Quan chủ tỉnh đọc bài diễn-văn nhắc lại cái nhà tu nầy cất hồi 1872, qua đến 1876 có lập thêm một cái âu trì viện và một cái nhà nuôi trẻ mồ côi, còn nhà thương mới làm thêm sau, hồi 1879. Khi đọc xong, có một người học trò tu còn trẻ tuổi (24 tuổi) ra nói chúc mừng hai thượng quan. Kế đó quan Toàn quyền gắn khuê bài cho các viên chức có công của chánh phủ.

Qua 12 giờ trưa chúng tôi ăn cơm. Khi xong quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc đi viếng xem trong nhà tu.

Nhà tu nầy phân ra hai phía, một bên nam, một bên nữ. Bên nam có 3 tòa nhà lầu cao hai từng, cất theo kiểu các học đường lớn ở Saigon, chỉ có một tòa ở giữa là một cái nhà thờ nên không có lầu trên. Phía bên Nam có 5 lớp học, từ hạng sáu đến hạng nhứt. Có một ông thầy giòng ra tiếp chuyện với chúng tôi nói rằng số học trò nam ở đây được 130 người. Học trò nầy toàn là những trẻ được tuyển chọn để sau nầy làm cô đạo.

Học trò ở ngoài được chọn đem vào học thì lần lần những phần tử không đáng đáng đều bị sa thải ra, nên chỉ còn những trẻ nhỏ thành với tôn chỉ nhà tu ở lại mà thôi. Trong trường nầy được 4 ông cô đạo giáo sư, 1 ông cô đạo kiểm soát và một cô đạo bếp trên (giám đốc). Học trò được 11 tuổi là học chữ La tinh và chữ Pháp, vì thế nên họ rất giỏi về văn Pháp và La tinh để dịch các kinh thánh truyền đạo.

Quan Toàn quyền và quan Thống-đốc đi xem viếng các lớp học trường Nam rồi kế hai ngài đi qua viếng phía bên nữ.

M. Nicolai tủi khóc

Bên tòa lầu cao hai từng, mới trong, quả nhiên là một cái trường học tu, nhưng quang cảnh nầy làm cho tôi có cái cảm giác ngùi ngùi.. Không hiểu thường buổi ở đây bao có rộn rịp vui cười như các trường học khác (ecole laique) hay không, hay là hôm nay vì có quan Toàn quyền đến viếng mà bọn ấy đem đi chăng?

Bước vào một can nhà rộng rãi, tiếng đờn piano đánh bản quốc thiều trỗi lên nghe du-dát hân hoan, 30 đứa bé lối 3 tuổi mặc đồ trang ngồi sáp hàng dưới đất, ở sau những trẻ mồ côi lớn mặc áo dài trắng đứng im đờn, mẫy bà phước đứng hai bên.

Quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc ngồi trước, một bà phước lên đọc diễn văn, đại khái kể rằng hồi thấy nhà tu nầy được 904 người, trong đó có 371 đứa trẻ, 211 đứa bé từ 3 tới 7 tuổi, 243 người già.

Kể bà phước đang cho hai ngài 1 cái bouc-kê đẹp lắc mang.

Trước nhưng trẻ mồ côi, cảm xúc quá, ngùi ngùi lắc đầu sụt sùi, M. Nicolai khóc, giọt lệ chảy chan... Ông khóc rất lâu

Cô một cô gái mặc áo lên chúc mừng quan Toàn-quyền và một cô chúc mừng quan Thống-đốc. Nghe giọng nói của hai cô, thì ai cũng nhận hiểu rằng không phải là giọng của nhà điền gã, mà rõ lại là giọng nói con theo phép trường lớn (Scolastique) kẻ quan Toàn-quyền gắn khuê bài cho hai bà-phước Laurantine và Felicite.

Đờn piano lại trỗi lên, giọng tiêu tao du dát, trước đám người đông đảo mà tôi tưởng hồn mông đi đâu. Lăng ngắt như tờ, tiếng đờn lưng lẫy, đưa trí người vào cõi xa xăm lắc. Thật cái giọng đờn nhà tu, ngon tuy người đờn, ngón đờn giỏi, đờn kêu hay.

Quan nhiệm tôi như thế, ma không hiểu ý tưởng hàng dân quê nghèo đó được nghe tiếng đờn nầy có cảm giác như tôi vậy hay không?

Chắc không, tôi nó hơn họ, họ đôi hơn tôi. Lúc đau, lúc buồn, lúc lành, nghe tiếng đờn hay cũng như gió mưa lượn vào nhà đột (Còn nữa)

Nhựt tính xâm lấn tỉnh Sát-cáp-Nhì của Tàu chăng?

Bắc-bình. — Cứ tin xác-thực thì gần đây các nhà đương-cuộc Nhựt đã gởi bức thông điệp sau cùng cho các nhà đương cuộc tại tỉnh Sát cáp Nhì để yêu cầu quân Tàu thôi lui ra ngoài nam bộ Đa luận và các địa phương lân cận Tuy Viễn. Tin nầy đã được các quan Tàu chứng thiệt, hiện quân Tàu đã tiếp huấn lịnh truyền rằng Nếu khi quân Nhựt tấn phạm biên cảnh Nhiệt ha và Sát cáp Nhì thì phải hết sức cố chết mà kháng cự.

Nhưng một viên đại biểu của Nhựt nói : Mình chưa hề nghe chánh phủ Nhựt gởi từ thông điệp ấy. Vậy hoặc là tin đó quan hệ về vấn đề phân hoạch biên cảnh chăng?

Tiệm Khách Tiêu Hiệp bị mất 2000$

Tiệm khách Tiêu Hiệp ở quận thứ ba bị một tên khách làm công là Choa-Ginh cạy tủ lấy mất một số giấy bạc 5p. và 100p. tổng cộng là 2000p.

Hiện nay nhà chuyên trách đang tầm nã tên Choa-Ginh nầy.

Trồng một giạ lúa

(Tiếp theo trương nhứt)

Nhưng nếu giá vốn trồng lúa 0$25 mà giá bán cũng 0$25 thì hai người nông phu ấy có là lời được một con đờn-ten-ten-ten vô thôi

Nhưng phải lời được zero con qui, cái nầy con kể thêm vào là cái gì?

Cái gia quyến của hai người nông phu nầy con gian thêm nữa là con nít, đờn bà cha mẹ già mà họ phải lo nuôi sống hay thì trong số 4$ đồng bạc đó. Thế thì trong gia-quyến họ gồm có thay 5 người họ phân ăn hết 1$5 gia lúa, không kể đến mua tiền tiêu tiền nghệ gì, hoặc mất hết 1 bò $25 phân lấy trong số 4$ đồng đó (0p.25×0.5 = 16p.25), vì chi họ còn lại 28p.75.

Trong 28p.75 họ còn phải đóng thuế thân hết 6p.00, thuế điền 4p.50, thu tính còn lại 18p.25 (28p.75 — (0p.+4p.50) = 18p.75)

Với số 18$75 nầy, họ còn phải dùng để chi phí về dầu đèn, thức ăn thức mặc và trong cuộc giao-tế ở nhà quê, trong lúc bịnh-hoạn và sở phí nầy nọ nữa, mỗi năm họ có chi phí đủ với số tiền ấy không?

Quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc nên ngó vào cái tình cảnh sanh-tồn của dân nông-dân tự đem sức mạnh ra làm để nuôi sống họ và gia-đình, cho họ mà trừ hiệu phương pháp cứu xét cho nông-nghiệp xứ Nam-kỳ nầy, chớ nếu bảng cứ ở lời nói của một vị điền chủ để cho nông-gia đứng trong cảnh ngưu khổ mãi, chớ vì Namky nầy phải đến ngày tuyệt-tự.

Muốn cứu xét thì có một điều là làm sao cho gia lúa tăng lên cao mà muốn gia lúa được lên cao thì phải đã động đến vấn đề tiền-tệ, vấn-đề quan-thuế, hai quan thủ hiến là vì khi hai ông chỉ tính tiền nhơn công mà thôi, còn tiền lúa giống tiền mướn trâu cày ruộng tiền thuế thân, ăn ở nặng nọ tính thêm nữa thì gia vốn trồng một giạ lúa đến 0$45 lận.

Như vậy thì theo lời ông Trần trình Trạch giá lúa bán ở ngoài là 1$45 mà gia bán lấy gần các 32 nông gia điền, thì lời bao là?

THUỐC ĐAU MẮT

Đại-Đồng 0$20

Trị được một cách dễ dàng các chứng nhậm mắt, mắt có máy cườm, vẩn, ngứa nhức, mỏi ra.

VIÊN BỔ THẬN

Đại Đồng 1$00

Bài bổ sức khỏi cho các người. Thủ-tiêu các chứng nhức mỏi gương cốt, cùng những Mộng-tinh Di-tinh.

BẠCH-ĐÁI-HẠ

Đại Đồng 0$60

Trị mau chóng và quả quyết hơn hết.

NHÀ THUỐC

ĐẠI-ĐỒNG

96 rue Pellerin 96

SAIGON

(ở bông Trường Tiền)

Đại lý: Saigon Thanh Thanh, Tân Tiến, Nhà thuốc Cầu ông Lãnh Dương Nouveaux, Bước Thăng - Giadinh Trương văn Thế, — Cholon Nguyễn v. Iuế, Bổ phương Quế, Phước-văn Thành và khắp các Đông Pháp. (1257)

IMP. THẠNH-MẬU 5-7 Rue de Reims Saigon — Le Gérant NGUYỄN-VĂN-SÂM